

Eerste Bestuursrapportage 2020

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	3
Aanbieding	4
Inleiding en financiële samenvatting	5
Ontwikkelingen	7
1. Grip op sociaal domein.....	7
2. Corona.....	7
3. Leningenportefeuille en aandelenportefeuille.....	8
4. Voortgang bezuinigingen	9
5. Interne controle: opzet en voortgang.....	15
6. Uitplaatsing bedrijfsvoering	16
7. Personeel	16
8. Overige ontwikkelingen	17
Programma's	19
0. Bestuur en ondersteuning	19
1. Veiligheid	24
2. Vervoer, vervoer en waterstaat.....	24
3. Economie	26
4. Onderwijs.....	26
5. Sport, cultuur en recreatie.....	27
6. Sociaal domein	29
7. Volksgezondheid en milieu	33
8. Volkshuisvesting en ruimtelijke ordening.....	35
Restant kredietenlijst	37
Algemene uitkering.....	38
Bijlage 1 Overzichtsmatrix VNG financiële gevolgen corona (voorlopige stand)	41
Bijlage 2 Leningenportefeuille	51

Aanbieding

Aan de gemeenteraad,

In deze bestuursrapportage informeren wij u over de beleidsmatige en financiële ontwikkelingen in de eerste helft van 2020; een half jaar dat in het teken stond van financieel herstel en provinciaal toezicht.

En als of dat nog niet genoeg was kwam daar in maart de uitbraak van het coronavirus bij met als consequentie het doorvoeren van allerlei maatregelen, gericht op het tegengaan van verdere verspreiding van het virus.

We starten deze bestuursrapportage met een hoofdstuk waarin wij u op hoofdlijnen willen informeren over de belangrijkste onderwerpen, die de afgelopen periode ons werk bepaald hebben: de grip op het sociaal domein, de gevolgen van het coronavirus, het onderzoek naar onze leningenportefeuille, de voortgang van de bezuinigingsmaatregelen uit het herstelplan en wat te doen met de acties "On-Hold", de opzet en vormgeving van de interne controle, de belangrijkste ontwikkelingen op personeelsgebied, de uitplaatsing van bedrijfsvoering en een aantal overige ontwikkelingen (zoals het Kulturhus).

Daarnaast staan we in deze rapportage per beleidsprogramma stil bij de financiële afwijkingen ten opzichte van de begroting 2020 na vaststelling van het financieel herstelplan. We maken daarbij een onderscheid tussen beïnvloedbare afwijkingen en niet-beïnvloedbare afwijkingen (autonoom beleid).

Voor de "herstelde" begroting 2020 zag het plaatje er als volgt uit: de oorspronkelijke begroting 2020 sloot met een tekort van -€ 2.1 miljoen. Door technische mutaties (incl. de taakstelling sociaal domein) werd dit tekort teruggebracht. Met noodzakelijk nieuw beleid en het doorvoeren van allerlei bezuinigingsmaatregelen afkomstig uit de takenverkenning die we gezamenlijk hebben uitgevoerd, komt het saldo voor de "herstelde" begroting op -€ 1.2 miljoen (excl. de opbrengst van de "On-Hold" actie van € 487.124).

Inleiding en financiële samenvatting

Inleiding

In november 2019 heeft uw raad de begroting 2020 vastgesteld die vervolgens niet is goedgekeurd door de provincie. Na onder preventief toezichtstelling door de provincie heeft het college een herstelplan opgesteld dat door uw raad is vastgesteld op 17 juni jl. In de eerste bestuursrapportage nemen wij uw raad mee in de (financiële) afwijkingen ten opzichte van de herziene begroting 2020.

Ook in de situatie van preventief toezicht hanteren wij de gebruikelijke lijn afwijkingen > dan € 15.000 op de vastgestelde budgetten toe te lichten. Dit in overeenstemming met de financiële verordening. Ook in de huidige situatie van financieel toezicht houden wij deze lijn aan. In deze rapportage zijn de gegevens tot en met juni verwerkt. Vanuit deze informatie hebben wij een prognose gemaakt naar het einde van dit jaar. De totalen van tabellen sluiten in sommige gevallen niet aan op het totaal van de cijfers daarboven. Dat komt doordat we hebben afgerond op duizendtallen.

Resultaat

Deze eerste bestuursrapportage sluit met een nadeel van € 43.000. Het totale nadeel van de begroting 2020 stijgt daardoor van € 1.217.000 naar € 1.260.000.

Om de leesbaarheid van deze rapportage te vergroten hebben wij de wijzigingen toegelicht bij het onderdeel financiële ontwikkelingen. Daarbij maken wij onderscheid tussen incidentele en structurele effecten. Dit effect vermelden wij in de programma's achter de afwijkingen. Structurele effecten nemen wij mee in de begroting 2021.

Op de volgende pagina staat het "totaaloverzicht financiële afwijkingen per taakveld", waarbij staat aangegeven in hoeverre afwijkingen grotendeels niet beïnvloedbaar zijn. Onder de grotendeels niet beïnvloedbare afwijkingen verstaan wij, autonome ontwikkelingen, zoals loon- en prijsstijgingen en opneindregelingen. Een (-) min is een nadeel voor de begroting.

Taakveld / Programma	Bedrag	Niet beïnvloedbaar
0.1 Bestuur	60.000	60.000
0.2 Burgerzaken	- 27.000	- 27.000
0.4 Overhead	-14.000	- 57.000
0.5 Treasury	-12.000	-12.000
0.6 OZB en overige belastingen	- 165.000	- 165.000
0.7 Algemene uitkering	559.000	459.000
Totaal programma 0. Bestuur en ondersteuning	401.000	258.000
Geen afwijkingen	0	0
Totaal programma 1. Veiligheid	0	0
2.1 Verkeer en vervoer	55.000	1.000
Totaal programma 2. Verkeer, vervoer en waterst.	55.000	1.000
3.4 Economische promotie	-50.000	-50.000
Totaal programma 3. Economie	-50.000	-50.000
4.2 Onderwijshuisvesting	-22.000	-22.000
Totaal programma 4. Onderwijs	-22.000	-22.000
5.1 Sportbeleid en activering	62.000	76.000
5.2 Sportaccommodaties	- 72.000	-72.000
5.3 Cultuurpresentatie, -productie en -participatie	- 113.000	-113.000
5.6 Media	-1.000	-1.000
5.7 Openbaar groen en (openlucht)recreatie	105.000	0
Totaal programma 5. Sport, cultuur en recreatie	-19.000	- 110.000
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	0	- 9.000
6.3 Inkomensregelingen	- 116.000	- 143.000
6.6 Maatwerkvoorziening Wmo	- 40.000	0
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	- 51.000	- 24.000
6.81 Geëscaleerde zorg 18+	40.000	0
Totaal programma 6. Sociaal domein	- 167.000	- 176.000
7.3 Afval	- 300.000	- 300.000
7.5 Begraafplaatsen	-35.000	- 35.000
Totaal programma 7. Volksgezondheid en milieu	- 335.000	-335.000
8.1 Ruimtelijke ordening	55.000	55.000
8.3 Wonen en bouwen	39.000	19.000
Totaal programma 8. Volkshuisvesting en ruimtelijke ordening	94.000	74.000
Totaal 1^e bestuursrapportage	-43.000	- 359.000

Uit bovenstaande tabel blijkt dat Haaksbergen in de 1ste helft van 2020 te maken kreeg met grotendeels niet beïnvloedbare ontwikkelingen met een nadelig effect van € 359.000. Tegenover dit nadelig effect staat een voordeel van € 316.000. Per saldo leiden deze wijzigingen (positief en negatief) tot een nadeel op de begroting van € 43.000.

Ontwikkelingen

In deze bestuursrapportage hebben wij het hoofdstuk ontwikkelingen opgenomen. In dit hoofdstuk behandelen wij onderwerpen, waarover wij u specifiek willen informeren.

1. Grip op sociaal domein

In de jaren 2014-2016 is veel tijd gestoken in de voorbereiding en implementatie van de nieuwe taken op het gebied van de zorg (Wmo), jeugd (Jeugdwet) en werk (Participatiewet). Daarna werd ingezet op een goede toegang (o.m. Noaberpoort) en het versterken van de samenwerking (Samen14). Met als uitdaging de kosten voor ondersteuning en zorg te beteugelen. Terwijl er veelal gelijktijdig een korting op de financiële middelen werd doorgevoerd door het Rijk, werden gemeenten verantwoordelijk voor het bieden van passende ondersteuning. De onvoorspelbaarheid van de uitgaven binnen het sociaal domein is groot; er zijn veel openeindregelingen, bovendien zijn de sturingsmogelijkheden beperkt. Het belang van actuele rapportages gebaseerd op de juiste gegevens is groot. Ook uw raad heeft bij zowel de behandeling van het Financieel Herstelplan 2020 als de jaarrekening 2019 hierop aangedrongen. Bovendien moet het inzicht geven in de sturingsmogelijkheden en het besparingspotentieel.

Gedurende de 2de helft van 2020 willen wij het accent leggen op het vergroten van de grip op het sociaal domein en dit concreet vormgeven. Wij gaan een interne werkgroep Grip op sociaal domein vormen met het doel het vergroten van de grip op het sociaal domein. Onder leiding van een projectcoördinator pakken wij concreet de volgende punten op:

- ontwikkeling van een dashboard, waarop de belangrijkste ontwikkelingen op het terrein van de Participatiewet, de Wmo en de Jeugdwet voor Haaksbergen te volgen zijn en dit dashboard verschijnt 4 x per jaar.
- beschrijven werkprocessen voor het aanvragen tot het toekennen van een voorziening op basis van de Participatiewet, de Wmo en/of de Jeugdwet en digitaal vertalen ten behoeve van de interne controle en de kwaliteitstoets.
- door de werkprocessen langs te lopen kunnen ook de momenten worden bepaald, waarop de gemeente invloed uit kan oefenen en wat dit vraagt van de diverse functionarissen;
 - vergroten van het kritisch vermogen;
 - ontwikkelen van een groter kostenbewustzijn;
 - benadrukken van de urgentie om de database te vullen, opdat dashboards gebaseerd zijn op actuele gegevens.
- Er worden een aantal sessies met medewerkers belegd om het belang van deze ontwikkelingen toe te lichten en te bespreken wat dat voor hun dagelijkse werk betekent.

2. Corona

De uitbraak van het coronavirus en de ingrijpende maatregelen om de verspreiding ervan zoveel mogelijk te beperken, hebben het dagelijkse leven sterk ontwricht. De gevolgen van corona blijven onzeker. Naast een maatschappelijk effect verwachten wij ook een sterk financieel effect. In deze bestuursrapportage wordt aan de hand van de overzichtsmatrix financiële gevolgen corona (zie bijlage 1) een schets gegeven van de

impact van de coronacrisis. Binnen de VNG-matrix wordt onderscheid gemaakt tussen extra kosten, waarover afspraken tussen Rijk en gemeenten zijn gemaakt en extra kosten, waarvoor nog niets is geregeld. Daar waar mogelijk wordt de matrix aangevuld met Haaksbergse cijfers.

In de junicirculaire verstrekte het Rijk ons € 275.000 ter compensatie. Onduidelijk is of we het hier mee moeten doen of dat nog aanvulling volgt; ook is onduidelijk of dit voldoende is. Een antwoord op dit laatste punt kan worden gegeven als er meer zicht is op de financiële en maatschappelijke effecten, evenals de risico's. Daarbij nemen wij ook de uren die de ambtelijke organisatie heeft gemaakt mee. In de eindejaarsrapportage wordt u hierover nader geïnformeerd.

3. Leningenportefeuille en aandelenportefeuille

Leningenportefeuille

Aan uw raad is toegezegd dat wij in deze bestuursrapportage aandacht besteden aan de mogelijkheid tot herfinanciering van het deel van de leningenportefeuille, waarop op dit moment een hoog rentepercentage van toepassing is.

In bijlage 2 bij deze bestuursrapportage informeren wij u uitgebreider over de mogelijkheid tot herfinanciering van een deel van de leningenportefeuille.

De belangrijkste conclusie die we presenteren is dat herfinanciering geen **aanvullend** financieel voordeel oplevert. Het op korte termijn gerealiseerde voordeel leidt op langere termijn tot een aanzienlijk nadeel.

In de meerjarenbegroting 2020-2023 wordt vanaf 2021 rekening gehouden met een dalende rentelast (ongeveer € 0,5 miljoen). Dit doen wij vanwege de herfinanciering van twee leningen, waarvan de rentevast periode in 2021 afloopt.

Van twee andere leningen met een relatief hoog rentepercentage (met een looptijd tot 2026 respectievelijk 2036) zou herfinanciering vanwege een hoge boeterente in combinatie met een verwachte dalende benodigde omvang van de leningenportefeuille geen financieel voordeel, maar zelfs een nadeel opleveren. Wij verwijzen naar bijlage 2 voor een nadere onderbouwing en toelichting.

Aandelenportefeuille

De afgelopen jaren heeft de gemeente een deel van haar aandelenportefeuille verzilverd. Zo zijn onze aandelen Essent, Vitens en een deel van de aandelen van Enexis te gelde gemaakt. We hebben bekeken of het mogelijk is (een deel van) het resterende aandelenbezit te verkopen om zo de stille reserve vrij te laten vallen ten gunste van de algemene reserve.

Haaksbergen heeft aandelen van vijf bedrijven in bezit. Deze zijn uit hoofde van de publieke taak aangetrokken. De aandelen zijn tegen de aankoopprijs gewaardeerd in overeenstemming met het BBV. De geschatte marktwaarde is het totale eigen vermogen van een bedrijf/het totaal aantal uitstaande aandelen x het aantal aandelen dat de gemeente Haaksbergen bezit.

Aankoopwaarde, geschatte marktwaarde en dividend van onze aandelen (bedragen in euro's)

Kapitaalgoed	Aankoopwaarde	Geschatte marktwaarde 01-01-2020	Ontvangen dividend 2019
BNG	81.585	1.900.000	102.000
Twence	0	4.600.000	321.000
Crematoria Twente	0	300.000	7.000
Enexis	2.665	650.000	18.000
Twente milieu	561.000	561.000	0
Totaal	645.250	8.011.000	448.000

BNG

Volgens de statuten van de BNG mogen we onze aandelen verkopen. Echter alleen binnen de vastgestelde groep van huidige aandeelhouders (o.a. gemeenten en provincies). Verder dient de BNG accoord te gaan met de verkoop. Het is in de praktijk lastig een koper te vinden die de aandelen tegen een marktconforme prijs wil overnemen. Wij verwachten dat de provincie Overijssel de enige potentiële koper is. Mochten we de aandelen verkopen, dan missen we uiteraard wel een structurele inkomst van dividend.

Twence

De gemeenten Almelo en Oldenzaal proberen al enkele jaren de aandelen van Twence te verkopen. Tot op heden is dat niet gelukt. Een aantal Twentse gemeenten toonde aanvankelijk belangstelling voor overname van de aandelen, maar de onderhandelingen liepen spaak. Wij verwachten bij de verkoop van de Twence aandelen (tegen een marktconforme prijs) tegen dezelfde knelpunten aan te lopen. Gezien de structurele opbrengst van deze aandelen heeft verkoop een aanzienlijk nadelig structureel effect op de begroting.

Crematoria Twente

Het Openbaar Lichaam Crematoria Twente als gemeenschappelijke regeling van 12 gemeenten heeft een BV opgericht om dividenduitkeringen mogelijk te maken. De verkoop van aandelen van deze BV zonder uit de gemeenschappelijke regeling te treden is niet mogelijk.

Enexis

Een aantal jaren geleden heeft de gemeente ongeveer een derde van het aandelenbezit in Enexis verkocht aan de provincie Overijssel. Indertijd mochten gemeenten die onder toezicht stonden hun gehele aandelenbezit verkopen. Gezien de ontwikkelingen op de energiemarkt, namelijk de overgang naar een eigen energie opwek, waarbij de functie van de netbeheerder belangrijker wordt, kan het van belang zijn deze aandelen te behouden.

Twente Milieu

De aandelen Twente milieu zijn onlangs aangeschaft om toe te kunnen treden tot Twente Milieu. Deze kunnen niet zonder gevolgen worden verkocht.

4. Voortgang bezuinigingen

In het voorjaar is door de gemeente een extern projectleider aangetrokken voor het opstellen van een financieel herstelplan. Dit herstelplan bestond uit 3 sporen:

1. actualisatie van de begroting;
2. bezuinigingen;

3. 'On Hold' acties op basis van het collegebesluit van 16 januari 2020.

In dit hoofdstuk rapporteren wij u over de voortgang op de bezuinigingen die wij hebben opgenomen in het herstelplan (spoor 2). De totale lijst met bezuinigingen is opgenomen in deze bestuursrapportage, waarbij de opgevoerde bezuinigingen zijn getoetst op realisatie in 2020. Daar waar bezuinigingen niet of niet volledig gerealiseerd kunnen worden in 2020, is dit aangegeven. De afwijking wordt gecorrigeerd in het programma, waarbij wij de reden aangeven waarom deze bezuiniging niet realiseerbaar is.

Bij collegebesluit van 16 januari jl. is besloten een bestedingenstop in te stellen voor nieuwe uitgaven. Aanleiding voor dit besluit was de onder toezichtstelling door de provincie en de voorwaarde die de provincie in haar brief stelde dat de gemeente tot medio 2020 uitgaven mag doen voor 6/12 deel van het budget 2019. De gemeentesecretaris was gemandateerd in voorkomende gevallen af te wijken van deze bestedingenstop. In het herstelplan is een overzicht opgenomen met 'On Hold' acties die tot dat moment bekend waren. In deze rapportage informeren wij u over de huidige stand van zaken.

Omschrijving bezuiniging	Bezuiniging	Afwijking
0.1-korten werkbudget B&W	2.500	
0.3-Vergroten inkomsten uit verhuur gemeentehuis	8.000	
0.4-Korten op het budget voor publicaties vakinformatie	5.000	- 5.000
0.4-Korten van budget voor contributies en lidmaatschapskosten	5.000	- 5.000
0.4-Aframen communicatiebudgetten	5.000	
0.4-Terugbrengen omvang Gemeentenieuws	5.000	
Totaal programma 0. Bestuur en ondersteuning	30.500	- 10.000
1.2-Korten van het budget Openbare orde en veiligheid	1.000	
1.2-korten van het budget Integraal handhavingprogramma	3.000	
Totaal programma 1. Veiligheid	4.000	
2.1-Aframen budget straatmeubilair, uitgezonderd onderhoud	4.000	Zie ook S2
2.1-Aframen budget vervanging straatmeubilair	1.000	Zie ook S2
2.1-Aframen advieskosten Verkeer	5.000	
Totaal programma 2. Verkeer, vervoer en waterstaat	10.000	
4.3-Schrappen budget gymnastiek vervoer onderwijs	8.000	
Totaal programma 4. Onderwijs	8.000	
5.1-Stoppen met organisatie Sportgala	2.844	
5.1-Stoppen met Sportverkiezingen	2.000	Zie ook S1
5.3-Stoppen met o.g.v. de Regeling cultuurarrangement mede organiseren van culturele evenementen	7.500	Zie ook S1
5.7-Opbrengst grondverkopen i.h.k.v. de groenuitgifte vergroten	5.000	
5.7-Stoppen met ondersteuning festiviteiten	10.000	Zie ook S1
5.7-Eigen budget Leader schrappen en vervangen door budget bewonersinitiatieven	20.000	Zie ook S2
Totaal programma 5. Sport, cultuur en recreatie	47.344	
6.71-Besparing doorvoeren op Wmo huishoudelijke ondersteuning	50.000	
6.1-Eigen activiteitenbudget Wijkgericht werken schrappen en vervangen door budget bewonersinitiatieven	20.000	- 15.000 Zie ook S2
6.2-Aframen budget uitvoeringskosten toegang Wmo	12.000	
6.2-Aframen budget uitvoeringskosten toegang Jeugd	7.500	
6.1-Schrappen subsidie de uitdaging	10.000	Zie ook S1
6.1-Schrappen subsidies ouderen- & vrijwilligerswerk	6.000	Zie ook S1
6.1-Budget opleiding en deskundigheidsbevordering vrijwilligers	10.000	- 10.000
6.1-Oprichten jeugdtraad achterwege laten.	2.000	Zie ook S1
6.1-Stoppen met bewustwordingscampagne Lang zult u wonen	15.000	

Omschrijving bezuiniging	Bezuiniging	Afwijking
Totaal programma 6. Sociaal domein	132.500	- 25.000
7.5-Begraafplaatsenadministratie op orde brengen (meer leges)	1.000	- 1.000
7.5-Begraafplaatsen ombouwen tot natuurbegraafplaats	12.500	- 12.500
Totaal programma 7. Volksgezondheid en milieu	13.500	- 13.500
8.1-Invoering Omgevingswet	210.000	
8.1-Stoppen met plattelandsontwikkeling	10.000	
8.3-Verhogen inkomsten leges i.v.m. bouwvergunningen.	2.500	
Totaal programma 8. Volkshuisvesting en ruimtelijke ordening	222.500	
Totaal bezuinigingen	468.344	- 48.500

Met betrekking tot een aantal bezuinigingsmaatregelen is door uw raad bepaald, dat deze niet afzonderlijk moeten worden bekeken, maar in samenhang met een aantal andere maatregelen.

S1: Aanpassen huidige subsidiesystematiek.

In het herstelplan is een aantal subsidies vooralsnog vrijgesteld van korting (22 subsidie sport, 24 Subsidie de Wilder, 25 culturele subsidies, 26 subsidie muziekonderwijs, 27 subsidie evenementen, 28 subsidie cultuureducatie, 30 subsidie RTV Sternet, 35 subsidie festiviteiten, 36 bijdrage Groot Scholtenhagen, 39 subsidie de Uitdaging, 40 subsidies Jeugdwerk, 41 subsidie Wijkkracht en 45 subsidies vrijwilligersorganisaties), maar uw raad heeft bepaald dat zij wel deel uit dienen te maken van het onderzoek naar een aangepaste subsidiesystematiek.

Daarnaast is in het herstelplan een aantal maatregelen wel gehonoreerd. Als deze maatregelen op worden geteld komt de totale taakstelling voor subsidies neer op € 122.771.

S2: Budget bewonersinitiatieven

In de begroting zijn een viertal budgetten te onderscheiden, die (in)direct gericht zijn op de realisatie van bewonersinitiatieven. Het voorstel is deze budgetten samen te voegen tot één budget voor bewonersinitiatieven. Twee keer per jaar wordt vervolgens gekeken welke initiatieven voorliggen en wordt een keuze gemaakt welke initiatieven worden gehonoreerd. Het gaat hierbij om budgetten die reesteren na doorvoering van de bezuiniging uit het herstelplan en die bedoeld zijn voor de aanschaf van nieuwe initiatieven of vervanging van bestaande initiatieven. Onderhoudsbudgetten maken hier geen deel van uit. Concreet betekent dit dat het budget bewonersinitiatieven bestaat uit de volgende budgetten (na aftrek bezuinigingen herstelplan): 16 budget straatmeubilair (€ 4.000), 33 budget speelvoorzieningen (€ 5.000) , 34 budget Leader (€ 0) en het activiteitenbudget wijkgericht werken (€ 52.000). In totaal komt het jaarbudget bewonersinitiatieven op € 61.000.

'On Hold'

Bij collegebesluit van 16 januari jl. is besloten een bestedingenstop in te stellen voor nieuwe uitgaven. Aanleiding voor dit besluit was de onder toezichtstelling door de provincie en de voorwaarde die de provincie in haar brief stelde dat de gemeente tot medio 2020 uitgaven mag doen voor 6/12 deel van het budget 2019. De gemeentesecretaris was gemandateerd in voorkomende gevallen af te wijken van deze bestedingenstop. In het herstelplan is een overzicht aangeleverd met 'On Hold' acties die tot dat moment bekend waren. In deze rapportage informeren wij u over de huidige

stand van zaken. Wij zijn ons ervan bewust dat de "On Hold" actie heel 2020 voortgezet moet worden.

Consequenties voor de begroting worden toegelicht bij de programma's en zijn afgerond. Voordelen in de vorm van kapitaallasten worden meegenomen bij de analyse van de beschikbaar gestelde kredieten.

Omschrijving 'On Hold'	Voorstel	Vrijval begr 2020
Verwijderen invalidenlift gemeentehuis	Voorlopig uitstellen	12.000
Totaal programma 0. Bestuur		
Parkeerhavens Broekheurneweg (€ 6.500)	Uitvoering in 2020	Nihil
Centrumplan de Veldmaat (€ 221.000)	Voorlopig uitstellen	Kapitaallasten
Rotonde Hengelosestraat (€ 40.000)	Start in 2021	Kapitaallasten
Grasbetontegels langs gemeentelijke wegen (€ 79.000)	Uitvoering '20 en '21	€ 12.000
Diverse onderhoudswerkzaamheden asfalt (€ 55.000)	Uitvoering in 2020	Nihil
Diverse werkzaamh. wegen en onderhoud (€ 29.000)	Doorschuiven naar '21	€ 28.000
Verkeerstellingen/verkeersquiz basisonderw. (€ 14.000)	Jaar overslaan	€ 14.000
Controle- en onderhoudswerkz. VRI's (€ 5.000)	Uitvoering 2020	Nihil
Asfaltonderhoudsbestek 2020 (€ 258.000)	Deels uitv. in 2020	n.n.t.b
Onderhoudskosten diverse bruggen (€ 37.000)	Uitvoering in 2020	Nihil
Onderhoudswerkzaamheden straatwerk (€ 202.000)	Deels uitv. in 2020	n.n.t.b
Aanpassen plateau Alsteedseweg (€ 7.500)	Uitvoering 2020	Nihil
Totaal programma 2 Verkeer, vervoer en water		
Schoonmaak atletiekbaan AVH (€ 4.000)	Uitvoering in 2021	€ 4.000
Vervanging dode bomen (€ 13.000)	Voorlopig uitstellen	€ 13.000
Inrichting groen rondom monumenten (€ 9.000)	Uitvoering in 2021	€ 9.000
Totaal programma 5. Sport, cultuur en recreatie		
Totaal vrijval 'On Hold'		92.200

Toelichting op de tabel:

Verwijderen invalidenlift gemeentehuis. (€ 12.000)

De directe noodzaak voor verwijdering van deze lift ontbreekt.

Aanleg parkeerhavens Broekheurneweg (€ 6.500)

Door het later of niet realiseren van de parkeerhavens ontstaat niet meteen een risico in relatie tot de verkeersveiligheid. Wanneer echter door het gebrek aan parkeerplaatsen op de rijbaan wordt geparkeerd, ontstaat er mogelijk wel een risico. Ook parkeren in de berm brengt extra kosten voor onderhoud met zich mee. Het heeft de voorkeur om in 2020 deze parkeerhavens aan te leggen. Ook gezien het feit dat alle nieuwbouwwoningen aan de Broekheurneweg zijn gerealiseerd.

Centrumplan De Veldmaat (€ 221.000)

Vanuit het 'Dorpsplan plus' traject, opgenomen in het coalitieprogramma, is hier een verwachting gewekt. Vanuit verkeersveiligheid of riooltechnisch oogpunt is realisatie geen acute noodzaak.

Het voorstel is met dit project op eenzelfde wijze om te gaan als met andere grote projecten. Dit houdt in dat dit project eerst weer opgevoerd wordt als er sprake is van een meerjarig sluitende begroting en voldoende weerstandsvermogen. Dit geldt ook voor andere grote projecten (zoals nieuwbouw 't Assink), waarbij ook verwachtingen gewekt zijn. Door de uitvoering door te schuiven, ontstaat ruimte in de begroting de komende

jaren. Tevens kan deze tijd benut worden om te onderzoeken of er voor de uitvoeringskosten subsidiemogelijkheden zijn.

Rotonde Hengelosestraat (€ 40.000)

Vanuit het 'Gemeentelijk verkeers- en vervoersplan' is dit project geprioriteerd in verband met de verkeersveiligheid. Naast een bijdrage uit het rioolfonds ontvangen we hiervoor een subsidie (€ 250.000) van de provincie. Door in 2021 te starten met realisatie blijft de subsidie behouden en zijn de kapitaallasten vanaf 2022 aan de orde. Hierdoor ontstaat er financiële ruimte in de begroting 2020 en 2021.

Grasbetontegels aanbrengen langs gemeentelijke wegen (€ 79.000)

In verband met de verkeersveiligheid en de risico's die dat met zich meebrengt moet 70% nog in 2020 uitgevoerd worden. 70% (€ 49.800) is gerelateerd aan onderhoud van bestaande bermverharding en is nodig om verzakkingen en schade te herstellen. Recent (juli 2020) is de inspectie van de wegen in het buitengebied afgerond. Hieruit blijkt dat de schade aan de grasbetonstenen met ongeveer 700m¹ is toegenomen. Het herstel hiervan brengt ongeveer € 17.500 extra kosten met zich mee. Rekening houdend met deze investering resteert er een bedrag van € 12.000 dat ruimte kan geven op de begroting 2020.

Diverse onderhoudswerkzaamheden asfalt (€ 55.000)

In verband verkeersveiligheid is voor € 11.000 aan werkzaamheden uitgevoerd. De werkzaamheden zijn uitgevoerd aan de oude N18. De kosten zijn betaald uit het krediet 'Aanpassing N18' en komen niet ten laste van de begroting 2020. Alsnog moet € 55.000 aangewend worden om de scheuren in de asfaltverharding van diverse wegen in de gemeente te herstellen. Doen we dit niet worden de scheuren groter evenals de risico's voor de weggebruiker. Ook neemt ten gevolge van het uitstellen van deze onderhoudsmaatregelen de vervolgschade sterk toe, waardoor de kosten toenemen in de jaren daarna. Het bedrag van € 55.000 kan niet meegenomen worden als ruimte in de begroting 2020.

Diverse werkzaamheden wegen en onderhoud (€ 29.000) incl. vervanging asfaltverharding (€ 25.000)

Deze werkzaamheden bestaan uit het inzaaien van bloemrijke mengsels in de bermen, het verlagen van een berm en het vervangen van de asfaltverharding op twee locaties. Deze werkzaamheden kunnen, behalve het verlagen van de berm (€ 1.000), zonder grote risico's doorgeschoven worden naar 2021. Voor het resterende bedrag (€ 28.000) ontstaat er ruimte in de begroting 2020.

Verkeerstellingen en verkeersquiz basisonderwijs (€ 14.000)

Verkeerstellingen hebben voor 2020 weinig zin omdat in verband met de coronamaatregelen (thuiswerken) de tellingen geen reëel beeld geven van de verkeersbewegingen. Ook de verkeersquiz kan doorgeschoven worden naar 2021. Dit leidt tot ruimte in de begroting 2020.

Diverse Controle- en onderhoudswerkzaamheden VRI's (€ 5.000)

In verband met veiligheidsaspecten is deze controle uitgevoerd. En geeft dus geen ruimte in de begroting 2020.

Asfaltonderhoudsbestek 2020 (€ 258.000)

Uitstel naar 2021 geeft ruimte voor de begroting 2020, maar geeft extra druk op de begroting 2021, omdat dit dan boven op het asfaltonderhoud voor 2021 komt. Ook komt er druk op de uitvoering te liggen, wat kan men aan in 2021. Verder stijgen door het uitstellen van het onderhoud de kosten, omdat het schadebeeld in aard en omvang toeneemt. Er is dan sprake van kapitaalvernietiging. Om de (meer)kosten in 2021 te dekken is een overheveling vanuit de begroting 2020 noodzakelijk. De omvang hiervan en daarmee ook het deel, dat in 2020 vrij kan vallen, moet nader worden bepaald.

Onderhoudskosten azobebrug en overig onderhoud bruggen (€ 37.000)

Bij diverse bruggen is er sprake van achterstallig onderhoud. Hierdoor kunnen gevaarlijke situaties ontstaan (zoals instorting en slipgevaar) en treedt er momenteel vervolgschade op waardoor toekomstig onderhoud duurder wordt. Om de onderhoudskosten te beperken en gevaarlijke situaties te voorkomen is het nodig om onderhoud uit te voeren aan de azobebrug, Bentelosebrug, Spanjaardwegbrug, Lankheterbrug, Nieuwe brug, Rietbrug en Muilvisbrug. De kosten voor herstel nemen toe bij uitstel van de onderhoudsmaatregelen naar 2021. Daarom is het voorstel deze kosten toch in 2020 voor onze rekening te nemen.

Onderhoudswerkzaamheden straatwerk (€ 202.000)

Door de bezuinigingsmaatregel uit 2015 is het onderhoudsniveau van de elementenverhardingen gewijzigd van A naar B en is het niveau B van asfaltverhardingen gehanteerd. Deze aanpassing heeft nog niet tot kapitaalsvernietiging geleid maar de schade aan elementenverhardingen is sinds 2015 toegenomen, op sommige wegen tot een (lager dan afgesproken) C-niveau. Hierdoor is het aantal klachten en schadeclaims toegenomen. Als de bezuiniging op elementenverhardingen langer voortduurt, neemt het aantal schades toe en wordt het steeds moeilijker de schades tijdig te herstellen. De kosten voor herstel nemen toe bij uitstel van de onderhoudsmaatregelen naar 2021.

Aanpassen plateau Alsteedseweg (€ 7.500)

Het plateau ter plaatse van de Alsteedseweg is te smal voor (landbouw)verkeer. Landbouwvoertuigen rijden over de trottoirbanden, waardoor er schade ontstaat aan de constructie en de voertuigen. We hebben dit jaar al meerdere klachten ontvangen en een schadeclaim (kapotgereden banden). Het aanpassen van de constructie kost € 7.500 en kan niet meegenomen worden als ruimte in de begroting 2020.

Schoonmaak atletiekbaan (€ 4.000)

Schoonmaak atletiekbaan (V € 4.000) kan voor één jaar uitgesteld worden. Dit levert ruimte op in de begroting 2020.

Vervanging dode bomen (€ 13.000)

Hier wordt hetzelfde beleid gehanteerd als bij de bestedingenstop. Bestedingen worden uitgevoerd indien noodzakelijk. Bestedingen die betrekking hebben op onderhoud voeren wij uit, nieuwe bestedingen stellen we indien mogelijk uit.

Inrichting groen rondom monumenten (9.000)

Dit betreft aanpassing in verband met de herdenking 75 jaar bevrijding. Deze is in verband met corona uitgesteld.

5. Interne controle: opzet en voortgang

De interne controle is in Haaksbergen door ondercapaciteit de afgelopen jaren een onderbelicht onderwerp geweest. Belangrijkste oorzaak hiervoor was te weinig capaciteit om het proces goed te coördineren, faciliteren, begeleiden. Er is geen sprake van een actueel controleplan, werkzaamheden in het kader van interne controle zijn sporadisch opgepakt en hebben niet tot verbeteringsvoorstellen geleid.

In het kader van de "basis op orde" wordt in 2020 begonnen met het systematisch oppakken van de werkzaamheden in het kader van de interne controle.

Het college draagt volgens art. 212/213 van de Gemeentewet zorg voor de interne toetsing van de getrouwheid van de informatieverstrekking en de rechtmatigheid van beheershandelingen. Om hier invulling aan te geven hoort jaarlijks een controleplan bij- en vastgesteld te worden. Een goed opgezette interne controle is een belangrijke pijler voor de gemeente in het kader van planning en control. Enerzijds voor het controleren en signaleren van tekortkomingen in de uitvoering van de taken, anderzijds voor het bijsturen en het afleggen van verantwoording over de uitgevoerde taken. Met een toereikend controleplan kan de uitvoering van taken met structuur en efficiency worden gedaan.

Het primaire doel van interne controle is een beeld te krijgen van de kwaliteit van de bedrijfsvoering. Interne controle is een middel om de kwaliteit van de bedrijfsvoering (continu) te verbeteren en tijdig bij te kunnen sturen in processen. Bij de interne controle wordt zichtbaar vastgesteld dat werkprocessen beheerst worden, zoals dat met de inrichting van de administratieve organisatie beoogd was. Ook wordt met de uitkomsten van interne controle getoetst of aan de eisen van rechtmatigheid, verantwoording en controle wordt voldaan.

De doelstelling van dit intern controleplan is op gestructureerde wijze weer te geven welke stappen wij nemen om vast te stellen dat onze organisatie 'in control' is. Het begrip 'in control zijn' betekent concreet:

- betrouwbaarheid van de financiële informatievoorziening;
- naleving van relevante wet- en regelgeving;
- effectiviteit en efficiency van de bedrijfsprocessen.

Om vast te kunnen stellen of sprake is van goed ingerichte processen (procesinrichting) is een goede procesbeheersing (inclusief IT) noodzakelijk.

Inmiddels is gestart met de volgende werkzaamheden:

1. Er is een intern controleplan opgesteld dat binnenkort ter vaststelling wordt aangeboden.
2. Er is een medewerker Interne Controle aangesteld, die wordt belast met de uitvoering, de voortgang, de coördinatie en het toezicht op de werkzaamheden, die in het kader van de IC moeten worden verricht.
3. Er is een aantal werkprocessen in het controleplan opgenomen, waarover dit jaar in ieder geval gerapporteerd wordt.
4. Vanuit de doelstelling om de verantwoordelijkheid voor de administratieve organisatie en interne beheersing op de vakafdelingen te borgen, wijzen wij voor elk proces een proceseigenaar aan, die verantwoordelijk is voor de uitvoering van de interne controles binnen het proces.

Kortom, de Interne Controle heeft onze volle aandacht en maakt in het vervolg deel uit van de bestuursrapportage.

6. Uitplaatsing bedrijfsvoering

Haaksbergen wil een toekomstbestendige, zelfstandige netwerkgemeente zijn, die de Visie Haaksbergen 2030 gaat realiseren voor en met zijn inwoners. Op 25 september 2019 heeft uw raad besloten op welke wijze opvolging te geven aan het onderzoeksrapport van Rijnconsult 'Een toekomstbestendig en zelfstandig Haaksbergen'. Daarop aansluitend heeft uw raad op 18 december 2019 de kaders vastgesteld voor het opstellen van een businesscase, in afstemming met Enschede en Hengelo, voor het uitbesteden van de Haaksbergse bedrijfsvoering aan Enschede of Hengelo. Ook wordt inzichtelijk gemaakt welke investering nodig is wanneer Haaksbergen de bedrijfsvoering in eigen huis houdt en versterkt. Op basis van de bestuursopdracht is in samenwerking met Enschede, Hengelo en de provincie Overijssel een proces gestart in een aantal fasen. De eerste fase is gestart in februari van dit jaar en is inmiddels afgerond en heeft geleid tot een keuze voor Hengelo.

De volgende fase start deze zomer en bestaat uit het opstellen van een businesscase die het voor Haaksbergen mogelijk maakt een definitieve keuze te maken tussen of in zijn geheel of grotendeels uitplaatsen van de bedrijfsvoering naar Hengelo. Daarbij moet ook duidelijk worden welke voorwaarden en kosten hieraan zitten. In deze fase wordt ook het scenario 'zelf blijven doen in eigen huis en in eigen huis ontwikkelen/versterken' expliciet inzichtelijk gemaakt. Gepland is deze fase eind 2020 af te ronden. Daarna start de fase van besluitvorming die wij eind maart 2021 verwachten af te ronden. In de daaropvolgende fase werken we aan implementatie van de uitkomsten van de voorliggende fasen. De laatste fase is de fase van de nieuwe manier van werken.

7. Personeel

In de afgelopen periode bent u geïnformeerd over de stand van zaken personeel. In deze bestuursrapportage actualiseren wij deze informatie. Onderstaand overzicht geeft de financiële stand van zaken weer van ons personeelsbudget. Daaronder treft u het verloop van het ziekteverzuim met de peildatum 31-3, 30-6 en het huidige percentage aan.

Bedragen * € 1.000

Personeelsbudget 2020:	Begroot (incl wijz)	Prognose t/m dec	Nog in te zetten
Formatie / bezetting	10.721	9.010	
Inhuur		1.607	
Totaal	10.721	10.617	104

	31-3-2020	30-06-2020	01-08-2020
Ziekteverzuim	7,78%	6,24%	5,51%

Personele ontwikkelingen

De knelpunten in onze formatie bij de teams Financiën en Automatisering, waarover wij u in diverse rapportages hebben geïnformeerd, zijn wij aan het oplossen.

Daarnaast constateren wij dat het aantrekken van de juiste ervaring en kennis in de huidige arbeidsmarkt lastig is. Inmiddels hebben wij al wel succes geboekt en hebben bij beide teams een vacature met een dienstverband kunnen invullen.

Ziekteverzuim

Het bovenstaande overzicht met betrekking tot het ziekteverzuim laat een dalende trend zien. Wij hebben in de afgelopen periode actief gestuurd op verzuim door uitvoering te geven aan de wet poortwachter, inzet coach arbeid en gezondheid aan de preventie kant. Ook zetten we verder actief in op re-integratie trajecten. We kijken meer naar mogelijkheden en kansen om inzet van personeel te optimaliseren. Wij verwachten dat deze daling zich voortzet, omdat we het eigen regiemodel verder gaan door ontwikkelen.

Financieel herstelplan

Met de vaststelling van het financieel herstelplan in juni en het raadsbesluit met betrekking tot personeel in diezelfde periode heeft de raad € 500.000 toegevoegd aan het personeelsbudget in de begroting 2020. Het oplossen van de verschillende knelpunten is voortvarend opgepakt. Op een aantal posities zijn functionarissen inmiddels begonnen.

Herschikking van personele kosten in de begroting die kostenneutraal zijn, maar verschuivingen over de programma's laten zien, leggen wij in de eindejaarsrapportage aan uw raad voor.

Bij het opstellen van de bestuursrapportage hebben wij gekeken of de realisatie van de begroting in overeenstemming met het BBV is uitgevoerd. Daarbij hebben wij vastgesteld dat binnen de post advieskosten, inhuur wordt verantwoord.

We willen correct administreren en daarmee onze sturing verbeteren. Dit najaar boeken we deze middelen (budgettair neutraal) over. Consequentie van deze aanpassing is dat het totaalbudget voor personeel en inhuur zal stijgen. Hier tegenover staat een daling van het totaalbudget voor advieskosten.

Door uw raad zijn extra middelen beschikbaar gesteld voor het oplossen van personele knelpunten in onze begroting. Hieronder treft u een overzicht aan op welke taakvelden en binnen welke programma's we deze middelen hebben ingezet. In de tabel staat de prognose weergegeven van de verwachte kosten tot ultimo 2020.

Programma	Taakveld	Prognose
0	0.2 Burgerzaken	€ 3.200
	0.4 Overhead	€ 179.200
1	1.1 Crisisbeheersing en brandweer	€ 15.800
	1.2 Openbare orde en veiligheid	€ 64.400
6	6.0 Sociaal domein	€ 12.700
	6.1 Samenkracht & Burgerparticipatie	€ 51.200
7	7.4 Milieu beheer	€ 34.600
8	8.1 Ruimtelijke ordening	€ 34.600
Totaal		€ 395.700

8. Overige ontwikkelingen

Kulturhus

Gelijktijdig met de opstelling van deze bestuursrapportage loopt een traject over de toekomst van het Kulturhus. Tijdens de bijeenkomst op 20 juli bij Evers is het Kulturhus door uw raad als multifunctionele voorziening in de top 3 geplaatst. Om de besluitvorming over deze bestuursrapportage niet afhankelijk te laten zijn van het traject Kulturhus volstaan we met een melding van het traject. In september leggen wij uw raad een voorstel ter besluitvorming voor.

In het financieel herstelplan hebben wij al een bedrag aan mogelijk te derven huurinkomsten over de periode 1 januari tot 1 mei voor het Kulturhus opgenomen. Bij het opstellen van deze bestuursrapportage zijn wij genoodzaakt de mogelijke huurderving uit te breiden voor de periode van 1 mei tot 31 december 2020 en tevens een mogelijke derving aan rentebaten over de verstrekte lening op te nemen. Dit betekent niet dat wij de huur en rente bij voorbaat kwijtschelden, maar dit is noodzakelijk vanwege boekhoudkundige regels (voorzichtigheidsbeginsel).

De mogelijke derving van rentebaten is verwerkt in programma 0 en de mogelijke huurderving in programma 5.

Programma's

0. Bestuur en ondersteuning

Taakveld 0.1 Bestuur

Mutaties in euro's

Afwijkingen taakveld	Bedrag	Inc./Str.
Internationale contacten	6.000	I
Loonkosten voormalig personeel	54.000	I
Totaal taakveld 0.1 Bestuur	60.000	

Activiteiten internationale contacten (V € 6.000)

Vanwege de corona-pandemie zijn nagenoeg alle activiteiten die te maken hebben met internationale contacten gecancelld. Dit geldt ook voor de activiteiten in het kader van 75 jaar vrijheid & verzoening. Hierdoor kan incidenteel een deel van het budget vrijvallen.

Salarissen en premies voormalig personeel (V € 54.000)

Voorafgaand aan het kalenderjaar zijn op basis van de toen geldende situatie de kosten voor wachtgeld voor ex-wethouders berekend en aan het eind van het kalenderjaar volgt een herberekening. In 2019 zijn wachtgeldten van drie voormalig wethouders verminderd door verlaging van het percentage van 100% naar 80% naar 70%. Zodra door voormalig bestuurders werk is gevonden, worden de inkomsten in mindering gebracht op het uit te keren wachtgeld. Dit maakt dat er een verrekening heeft plaatsgevonden in 2020 wat resulteert in een voordeel van € 54.000.

Taakveld 0.2 Burgerzaken

Mutaties in euro's

Afwijkingen taakveld	Bedrag	Inc./Str.
Leges rijbewijzen	- 10.000	I
Leges paspoorten	- 5.000	I
Burgerlijke stand	- 5.000	I
Verkiezingen	- 7.000	I
Totaal taakveld 0.2 Burgerzaken	- 27.000	

Leges rijbewijzen (N € 10.000)

Door het Rijk is bepaald dat verlopen rijbewijzen in de periode van februari tot en met augustus 2020 gebruikt mogen worden. Dit leidt op dit moment tot minder inkomsten. Dit herstelt naar verwachting voor een deel in het laatste kwartaal, maar waarschijnlijk te weinig om het volledige bijgeraamde bedrag van € 20.000 na begrotingswijziging te realiseren.

Leges paspoorten (N € 5.000)

Door de invloed van corona reizen mensen minder naar het buitenland. Daardoor daalt de urgentie om een paspoort of Nederlandse identiteitskaart tijdig te laten verlengen. Dit zien we terug in iets achterblijvende aantallen aangevraagde paspoorten. Het

bijgeraamde bedrag na begrotingswijziging van € 10.000 wordt door deze ontwikkeling niet volledig gerealiseerd.

Burgerlijke stand (N € 5.000)

Onder invloed van corona zijn meerdere huwelijken afgezegd. Deze huwelijken worden doorgeschoven naar een latere datum in 2020 of 2021 of definitief afgezegd. Dit leidt tot een incidenteel nadeel in 2020.

Verkiezingen (N € 7.000)

Op de vaste jaarlijkse kosten voor het product Verkiezingen heeft een bijstelling plaatsgevonden. Omdat we in 2020 geen verkiezingen hebben, is dit teruggebracht naar € 0. In werkelijkheid hebben we jaarlijks te maken met vaste onderhoudskosten voor onder andere de verkiezingssoftware en een vaste maandelijkse vergoeding aan Twente Milieu.

Taakveld 0.4 Overhead

Mutaties in euro's

Afwijkingen taakveld	Bedrag	Inc./Str.
Huisvesting gemeentehuis: materialen & bedrijfsmiddelen:	83.000	I
vervanging systeem voor toegangscontrole	-5.000	S
Huisvesting gemeentehuis: stijging energiekosten	- 30.000	S
Bedrijfsvoering: contributies en lidmaatschappen	- 15.000	S
Kantoorbenodigdheden	4.000	I
Bezwaar en beroep	4.000	I
Juridische zaken	- 4.000	I
Kosten ambts- en dienstjubilea	- 16.000	I
Publicaties vakinformatie, contributies en lidmaatschappen	- 10.000	I
Vitaliteitsprogramma	-8.000	I
Subsidie vitaliteitsprogramma	8.000	I
Projectleider implementatie burgerzakensysteem	-11.000	I
Automatiserings- en informatiseringskosten	-26.000	I
Verwijderen invalidenlift	12.000	I
Totaal taakveld 0.4 Overhead	-14.000	

Huisvesting gemeentehuis: vervangen systeem toegangscontrole (V € 83.000, N € 5.000)

De gemeente Haaksbergen wil door gerichte inzet van huisvesting en services bereiken, dat zij naast een aantrekkelijk werkgever en samenwerkingspartner, ook een interessante huisvestingslocatie heeft.

De huidige financiële situatie, met een uitgavenstop, en de coronacrisis laten een integrale aanpak van het huisvestingsconcept op dit moment niet toe. Dit betekent echter niet dat alles kan blijven liggen.

Het gemeentehuis kent steeds meer bewoners, die elk wensen met betrekking tot de toegang van het pand hebben. Dit stelt eisen aan de toegangscontrole, die het huidige, verouderde systeem niet kan bieden. Bovendien wordt niet voldaan aan de veiligheidseisen, die heden ten dage aan het gebruik van een multifunctioneel pand worden gesteld. En tenslotte is een feit, dat de technische ondersteuning van het huidige (15 jaar oude) toegangscontrolesysteem niet meer volledig is geborgd.

Naast een verhoogd veiligheidsrisico is sprake van een verzekeringsrisico. De kosten voor vervanging worden keuzeafhankelijk geraamd op € 83.000 (incidenteel) en € 5.000 structureel. Voor de investering is in 2019 een budget overgeheveld naar 2020. Doordat in de begroting 2020 met deze investering rekening gehouden is, kan het overgeheveld budget vervallen en dit betekent een voordeel van € 83.000.

Huisvesting gemeentehuis: energiekosten (N € 30.000)

In 2019 is gemeld dat door marktwerking de tarieven ten opzichte van 2018 sterk zijn verhoogd (nagenoeg verdubbeld). In lijn met 2019 bedraagt in 2020 de extra kostenpost wederom € 30.000 extra.

Contributies en lidmaatschappen (N € 15.000)

In 2020 is geen rekening gehouden met de beëindiging van het landelijke regres Wmo, waarvoor we een bijdrage van € 15.000 euro ontvingen. Deze bijdrage vervalt.

Kantoorbenodigdheden (V € 4.000)

Binnen dit taakveld verwachten we een meevaller vanwege het thuiswerken door corona: verminderde uitgaven op 34329 Kantoorbenodigdheden van incidenteel -4.000 euro. De stopzetting van kennisbank inkoop en aanbesteding leidt tot de gewenste besparing (€ 9.000, structureel vanaf 2021).

Bezwaar en beroep (V € 4.000)

Verwachte vrijval op presentiegelden commissie Bezwaarschriften. Dit ondanks sterke toename bezwaarschriften.

Juridische zaken (N € 4.000)

In 4^e kwartaal 2020 wordt uitspraak verwacht van een schadeclaim rood-voor-roodregeling. De kosten voor juridische begeleiding hiervan overschrijden het budget.

Kosten ambts-en dienstjubilea (N € 16.000)

De kosten met betrekking tot ambts-en dienstjubilea worden op grond van de cao-gemeenten netto vergoed. De begroting is sinds het financieel herstelplan gebaseerd op de gemiddelde uitgaven over de afgelopen drie jaar. Dit is voor 2020 echter onvoldoende en dit betekent een incidenteel nadeel van € 16.000.

Bedrijfsvoering: Arbo-vitaliteit (Neutraal)

Naar aanleiding van de resultaten uit de Quickscan impact Corona, die heeft plaatsgevonden in de maand juni, hebben we twee trajecten uitgezet die moeten bijdragen aan de vitaliteit van onze medewerkers. Hier hebben we subsidies voor ontvangen van het A en O fonds gemeenten. De trajecten zijn: het gebruik van een vitaliteitstool op de computer zodat medewerkers zich bewust worden op gezette tijden zowel mentaal als fysiek te bewegen en daarnaast wordt een online-vitaliteitsprogramma beschikbaar gesteld door de organisatie.

Publicaties vakinformatie, contributies en lidmaatschappen (N € 10.000)

De bezuiniging op abonnementen en lidmaatschappen en die op publicaties en vakinformatie (elk € 5.000 in 2020) wordt niet gerealiseerd. Contributies en lidmaatschappen zijn veelal voorafgaand aan het budgetjaar aangegaan en kunnen op

zo'n korte termijn niet worden opgezegd. De verwachting is dat met ingang van 2021 de voorgenomen besparing wel gerealiseerd kan worden.

Projectleider implementatie burgerzakensysteem (N € 11.000)

Dit betreffen de advieskosten van een externe projectleider voor de implementatie van een nieuw burgerzakensysteem (BRP).

Automatiserings- en informatiseringskosten (N € 26.000)

De omvang van het ICT-budget bedroeg, na vaststelling van het financieel herstelplan € 662.000. Vanwege begin dit jaar aangegane verplichtingen voor informatiebeveiliging alsook advieskosten voor implementatie burgerzakensysteem kan de opgelegde bezuiniging van € 40.000 deels niet worden gerealiseerd. Het niet te realiseren deel bedraagt € 26.000. De reden is dat praktisch alle op het ICT-budget verantwoorde lasten toe te schrijven zijn aan contractverplichtingen (met name licentiekosten software). Een gevolg van de bezuiniging is dat de middelen voor informatiebeveiliging ontoereikend zijn om de digitale weerbaarheid substantieel te kunnen verhogen. Het gevolg is dat er slechts beperkt uitvoering wordt gegeven aan het beperken van de risico's op het gebied van digitale dreigingen.

'On Hold' actie

Verwijderen invalidenlift gemeentehuis (V € 12.000)

De directe noodzaak voor verwijdering van deze lift ontbreekt.

Taakveld 0.5 Treasury

Mutaties in euro's

Afwijkingen taakveld	Bedrag	Inc./Str.
Dividendinkomsten	- 102.000	I
Rente langlopende leningen	137.000	I
Rente-inkomsten uitgezette geldleningen	- 47.000	S
Totaal taakveld 0.5 Treasury	-12.000	

Geen dividenduitkering BNG (N € 102.000)

De ECB heeft alle banken aangegeven in 2020 geen dividend uit te keren. Het geld moet dienen als buffer tegen mogelijke financiële tegenvallers te wijten aan de coronacrisis. De verwachting is dat we daarom dit jaar geen dividend van de BNG ontvangen. De BNG heeft wel een brief naar de ECB gestuurd, waarin zij een uitzonderingspositie vragen vanwege het speciale karakter van de bank.

Lagere rentekosten langlopende geldleningen (V € 137.000)

De rentekosten voor onze langlopende geldleningen vallen € 137.000 lager uit dan was begroot. Vanwege de uitgavenstop in 2020 zijn een groot aantal geplande investeringen uitgesteld, waardoor we in 2020 minder hoeven te lenen. Ook is de kapitaalrente lager dan geraamd.

Lagere renteopbrengsten uitgezette geldleningen (N € 47.000)

De afgelopen jaren zijn een groot aantal hypotheekleningen afgelost of omgezet tegen lagere rentepercentages. De verwachte rente-inkomsten van deze leningen worden

daarom met € 30.000 naar beneden bijgesteld. Daarnaast stellen we de verwachte rente-inkomsten 2020 van de aan het Kulturhus uitgezette geldleningen voorzichtigheidshalve op nihil (zie toelichting onder 8. Overige ontwikkelingen). Dit betreft een nadeel van € 17.000.

Taakveld 0.6 OZB en overige belastingen

Mutaties in euro's

Afwijkingen taakveld	Bedrag	Inc./Str.
OZB Eigenaren niet-woningen	- 35.000	I
OZB Gebruikers niet woningen	- 15.000	I
Uitvoeringskosten OZB	- 90.000	I
Uitvoeringskosten GBT	- 25.000	I
Totaal taakveld 0.6 OZB en overige belastingen	- 165.000	

OZB Eigenaren en gebruikers niet-woningen (N € 35.000 & N € 15.000)

Ondernemers in Haaksbergen krijgen uitstel van betaling van gemeentelijke belastingen tot 1 oktober 2020. Ze kunnen uitstel van betaling aanvragen voor bijvoorbeeld onroerendzaakbelasting (OZB), precariorechten en toeristenbelasting. Gemeenten volgen hiermee het rijksbeleid om de economische schade als gevolg van de coronacrisis waar mogelijk te beperken. Ook worden invorderingstrajecten tot die datum opgeschort. Met deze maatregel willen gemeenten voorkomen dat ondernemers die het moeilijk hebben door de coronacrisis nog verder in de problemen komen. Vanwege het uitstellen van betalingen en het opschorten van invorderingstrajecten is de verwachting dat we € 50.000 minder belastingopbrengsten ontvangen omdat er in tussentijd waarschijnlijk ondernemingen failliet gaan. In de junicirculaire is slechts € 25.000 verstrekt door het Rijk ter compensatie van dit budget, ten gevolge van de coronacrisis. Dit wordt verstrekt via de algemene uitkering.

Uitvoeringskosten OZB (N € 90.000)

Omzetting woningen van m3 naar m2.

De waarderingskamer heeft besloten dat alle gemeenten voor 2022 de woningen op basis van de gebruiksoppervlakte dienen te waarderen. Nu wordt dit gedaan op basis van inhoud. Het GBT gaat deze omzetting voor ons verzorgen. De kosten voor deze omzetting bedragen ongeveer € 4 per inwoner. Dit komt neer op € 90.000.

In de begroting 2019 was deze incidentele post al voor het jaar 2020 opgenomen. In het financieel herstelplan is deze per abuis weer teruggedraaid. Aangezien de werkzaamheden al zijn verricht, en het een wettelijk verplichte taak is, wordt dit bedrag weer opnieuw opgenomen.

Uitvoeringskosten GBT (N € 25.000)

De bijdrage voor de uitvoeringskosten aan het GBT is in 2020 € 25.000 hoger dan geraamd. Een belangrijke reden hiervoor zijn de sterk toegenomen kosten veroorzaakt door rechtszaken via no cure no pay-bedrijven. Deze bedrijven maken reclame bij particulieren om via hen bezwaar te maken tegen de belastingaanslag.

Taakveld 0.7 Algemene Uitkering

Mutaties in euro's

Afwijkingen taakveld	Bedrag	Inc./Str.
Algemene uitkering	459.000	I
Ruimte onder BCF-plafond	100.000	I
Totaal taakveld 0.7 Algemene Uitkering		

Algemene uitkering (V € 459.000)

Ten opzichte van de begroting 2020 zien wij een voordeel van € 459.000 na verwerking van de mei- en junicirculaire. De meicirculaire leverde al een voordeel op door o.a. toename accres. In de junicirculaire is een nadeel van WOZ-waarde meegenomen (dit was nog niet bekend in de meicirculaire) en de doorrekening van de coronacompensatie werd hierin verwerkt. Een deel van het voordeel van € 459.000 valt dan ook weg tegen de nadelen binnen de programma's met betrekking tot de gevolgen van de coronacrisis. In de paragraaf Algemene Uitkering lichten wij de junicirculaire nader toe.

Ruimte onder BCF-plafond (V € 100.000)

Indien alle gemeenten gezamenlijk minder declareren uit het BTW-compensatiefonds (BCF) dan het gestelde plafond, dan wordt de ruimte die ontstaat alsnog via de algemene uitkering verdeeld over de gemeenten. Pas achteraf is duidelijk of er ruimte is en hoeveel deze bedraagt, daarom houden wij er in de begroting geen rekening mee. Voor 2020 is de actuele verwachting dat de ruimte voor Haaksbergen € 140.000 bedraagt. Dit bedrag volledig meenemen geeft een risico indien de ruimte daalt en daarom hebben wij € 100.000 als incidenteel voordeel meegenomen.

1. Veiligheid

Rond 15 maart 2020 werd de eerste besmetting van het coronavirus in onze gemeente vastgesteld. Al snel schaalde de Veiligheidsregio Twente op naar een crisissituatie (GRIP-4). Deze crisissituatie betekende voor het team veiligheid dat de beschikbare uren (en meer) ingezet werden ten behoeve van deze crisis. Reguliere taken werden hierdoor naar de achtergrond verschoven. Denk hierbij aan voorlichting in het kader van inbraakpreventie en uitvoering van de prioriteiten uit het integraal veiligheidsplan 2018-2021 en regionale samenwerkingsverbanden.

Dit heeft ertoe geleid dat er nagenoeg geen geld is uitgegeven op de diverse budgetten behorende bij dit programma. Deze taken worden in 2021 weer gewoon uitgevoerd en daarom worden de budgetten voor 2021 gehandhaafd. Het verdere verloop van het coronavirus is op dit moment niet te voorspellen. Mocht het virus weer meer aandacht vragen van het team veiligheid komen ook in 2021 reguliere taken vervallen.

2. Vervoer, vervoer en waterstaat

Taakveld 2.1 Verkeer en vervoer

Mutaties euro's

Afwijkingen taakveld	Bedrag	Inc./Str.
Herstel overwegen Oude Boekeloseweg en Noordsingel	-52.000	I
Energiekosten openbare verlichting	-45.000	S
Kredietaanpassing N18	-1.125.000	I
Subsidie provincie N18	1.125.000	I
Onderuitputting kapitaallasten	98.000	
Grasbetontegels langs gemeentelijke wegen (On Hold actie)	12.000	I

Afwijkingen taakveld	Bedrag	Inc./Str.
Diverse werkzaamh. wegen en onderhoud (On Hold actie)	28.000	I
Verkeerstellingen/verkeersquiz basisonderw. (On Hold actie)	14.000	I
Totaal taakveld 2.1 Verkeer en vervoer	55.000	

Herstel overwegen Oude Boekeloseweg en Noordsingel (N € 52.000)

In de spoorwegovergangen aan de Oude Boekeloseweg en de Noordsingel is de uitgereden groefvulling naast de spoorstaven van beide constructies vervangen. Deze vervanging was noodzakelijk in verband met de verkeersveiligheid. Dit leidt in 2020 tot een extra kostenpost van € 52.000.

Energiekosten openbare verlichting (N 45.000)

In de begroting van 2020 is vanuit het financieel herstelplan een besparing op energieverbruik opgenomen. Deze bezuiniging is echter niet haalbaar omdat de tarieven voor de levering van energie zijn verhoogd. De tarieven zijn ten opzichte van 2018 bijna verdubbeld waardoor de totale kosten voor energielevering hoger uitvallen. Dit leidt in 2020 tot een extra kostenpost van € 45.000. Daarnaast verwachten we nog een naheffing van de energieleverancier over 2019.

Krediet Aanpassing en ontvangen subsidie N18 (Neutraal)

Tot een maximum van € 1.225.000 is er door de provincie een subsidie verleend. Na afloop van de werkzaamheden kan er een verzoek tot vaststelling worden ingediend.

Om het werk te kunnen realiseren is er een krediet nodig. De subsidie van de provincie betreft een cofinanciering. De gemeente moet eerst de realisatie van het project bekostigen om vervolgens de subsidie van de provincie te kunnen declareren. Voor cofinanciering kunnen de middelen die Rijkswaterstaat voor de N18 beschikbaar heeft gesteld worden aangewend. Per saldo hoeven dan geen gemeentelijke middelen ingezet te worden.

Na beëindiging van het project en declaratie van de subsidie komt het saldo van het krediet op nul uit, dus zonder kapitaallasten in het meerjarenperspectief. Dit voorstel heeft geen nadelig effect op de voortgang van het financieel herstelplan.

Onderuitputting kapitaallasten (V € 98.000)

Als gevolg van de vervaldatum van 31 december 2020 van enkele investeringskredieten start de afschrijving van deze investeringen pas in 2021, terwijl deze op basis van een eerdere verwachte opleverdatum al in 2020 waren begroot. Dit leidt tot een onderuitputting kapitaallasten van € 98.000 op dit taakveld. Voor dit taakveld gaat het om de investeringskredieten Kolenbranderweg op N18, opwaardering Kerkweg, aanpassing Veldmaterstraat en rotonde Hengelosestraat/Veldmaterstraat.

'On Hold'- actie

Grasbetontegels aanbrengen langs gemeentelijke wegen (V € 12.000)

In verband met de verkeersveiligheid en de risico's die dat met zich meebrengt moet 70% nog in 2020 uitgevoerd worden. 70% (€ 49.800) is gerelateerd aan onderhoud van bestaande bermverharding en is nodig om verzakkingen en schade te herstellen. Recent (juli 2020) is de inspectie van de wegen in het buitengebied afgerond. Hieruit blijkt dat de schade aan de grasbetonstenen met ongeveer 700m¹ is toegenomen. Het herstel hiervan brengt ongeveer € 17.500 extra kosten met zich mee. Rekening houdend met

deze investering resteert een bedrag van € 12.000 dat ruimte kan geven op de begroting 2020.

Diverse werkzaamheden wegen en onderhoud (€ 28.000) incl. vervanging asfaltverharding (€ 25.000)

Deze werkzaamheden bestaan uit het inzaaien van bloemrijke mengsels in de bermen, het verlagen van een berm en het vervangen van de asfaltverharding op twee locaties. Deze werkzaamheden kunnen, behalve het verlagen van de berm (€ 1.000), zonder grote risico's doorgeschoven worden naar 2021. Met het resterende bedrag (€ 28.000) ontstaat er ruimte in de begroting 2020.

Verkeerstellingen en verkeersquiz basisonderwijs (€ 14.000).

Verkeerstellingen hebben voor 2020 weinig zin omdat in verband met de coronamaatregelen (thuiswerken) de tellingen geen reëel beeld geven van de verkeersbewegingen. Ook de verkeersquiz kan doorgeschoven worden naar 2021. Dit leidt tot ruimte in de begroting 2020.

3. Economie

Taakveld 3.4 Economische promotie

Mutaties in euro's

Afwijkingen taakveld	Bedrag	Inc./Str.
Lagere opbrengsten toeristenbelasting	-50.000	I
Totaal taakveld 3.4 Economische promotie		

Lagere opbrengsten toeristenbelasting door corona (N € 50.000)

Vanwege corona worden de baten toeristenbelasting door het GB Twente 50.000 lager ingeschat dan eerder geraamd. Dit nadeel wordt voor € 25.000 gecompenseerd vanuit het Rijk via de algemene uitkering. Deze extra baten worden verantwoord op het taakveld Algemene uitkering.

4. Onderwijs

Het Assink lyceum

In de begroting 2020 is opgenomen dat in 2020 samen met Het Assink lyceum een nadere uitwerking van de maatwerkoplossing op financieel en juridisch gebied wordt voorbereid.

In het financieel herstelplan is voor 2023 een voorbereidingskrediet van € 50.000 opgenomen, onder de voorwaarde dat er sprake is van een situatie met een evenwichtige begroting en voldoende weerstandscapaciteit.

In het tweede helft van 2020 onderzoeken wij samen met uw raad en Het Assink lyceum welke mogelijkheden er zijn vervangende huisvesting voor Het Assink lyceum op termijn te realiseren. Een onderzoek naar een alternatieve locatie, de verbinding met (binnensport-)accommodaties, het Kulturhus en herontwikkelmogelijkheden van locaties kunnen daar onderdeel van uit maken.

Taakveld 4.2 Onderwijshuisvesting

Mutaties in euro's

Afwijkingen taakveld	Bedrag	Inc./Str.
----------------------	--------	-----------

Afwijkingen taakveld	Bedrag	Inc./Str.
Belasting en verzekering onderwijshuisvesting	-28.000	S
Onderuitputting kapitaallasten	6.000	I
Totaal taakveld 4.2 Onderwijshuisvesting	-22.000	

Belasting en verzekering onderwijshuisvesting (N € 28.000)

De lokale belastingen en verzekeringspremies zijn ten opzichte van 2019 fors gestegen. Dit leidt tot een structureel nadeel ten opzichte van de huidige begroting.

Onderuitputting kapitaallasten (V € 6.000)

Als gevolg van de vervaldatum van 31 december 2020 van enkele investeringskredieten start de afschrijving van deze investeringen pas in 2021, terwijl deze op basis van een eerdere verwachte opleverdatum al in 2020 waren begroot. Dit leidt tot een onderuitputting van kapitaallasten van € 6.000 op dit taakveld. Voor dit taakveld gaat het om de investeringskredieten Herschikking schoollocaties.

5. Sport, cultuur en recreatie

Taakveld 5.1 Sportbeleid en activering

Mutaties in euro's

Afwijking per taakveld	Bedrag	Inc./Str.
Lokaal Sportakkoord, Sportformateur en uitvoeringsbudget	-35.000	I
Subsidie Sportakk, Sportformateur en uitvoeringsbudget	35.000	I
Project buurtsportcoaches	-14.000	S
SPUK Sport	76.000	S
Totaal taakveld 5.1 Sportbeleid en activering	62.000	

Lokaal Sportakkoord, Sportformateur en uitvoeringsbudget (Neutraal)

De gemeente ontvangt in 2020 € 15.000 subsidie van VWS voor de kosten van de inzet van een sportformateur. Met deze subsidie zijn de kosten van de inzet van de sportformateur geheel afgedekt.

De sportformateur is begonnen met de werkzaamheden. In overleg met lokale partijen is een concept lokaal sportakkoord opgesteld en ingediend bij VWS. Het definitieve sportakkoord wordt voor 8 november 2020 ingediend. Tevens is uitvoeringsbudget voor 2020 aangevraagd en toegekend (€ 20.000). In totaal ontvangt de gemeente voor 2020 € 35.000.

Project buurtsportcoaches (Neutraal - op dit taakveld N € 14.000)

Het aantal fte Buurtsportcoaches dat de gemeente dient te realiseren is verhoogd van 3,6 fte naar 4,2 fte (uitbreiding van 0,6 fte). De structurele bijdrage die de gemeente van VWS hiervoor ontvangt stijgt daardoor naar € 86.600. De extra bijdrage wordt ontvangen via de decentralisatie-uitkering. Het budget buurtsportcoaches dient met hetzelfde bedrag opgehoogd te worden.

Regeling specifieke uitkering stimulering sport 2020 (SPUK) (Neutraal - op dit taakveld V € 76.000 voordeel)

Het recht op aftrek van BTW voor gemeenten met betrekking tot kosten voor sportaccommodaties is met ingang van 1 januari 2019 komen te vervallen. Daarvoor is

een nieuwe compensatieregeling in de plaats gekomen, de regeling specifieke uitkering sport (SPUK). De subsidietoekenning voor 2020 is € 93.124 (vrijwel gelijk aan de begroting). Een groot deel van dit bedrag moet in de begroting gecorrigeerd worden naar het taakveld Sportaccommodaties.

Taakveld 5.2 Sportaccommodaties

Mutaties in euro's

Afwijking per taakveld	Bedrag	Inc./Str.
SPUK Sport	-76.000	S
Schoonmaak atletiekbaan	4.000	I
Totaal taakveld 5.2 Sportaccommodaties	-72.000	

Regeling specifieke uitkering stimulering sport 2020 (SPUK) (Neutraal - op dit taakveld N € 76.000)

Het recht op aftrek van BTW voor gemeenten met betrekking tot kosten voor sportaccommodaties is met ingang van 1 januari 2019 komen te vervallen. Daarvoor is een nieuwe compensatieregeling in de plaats gekomen, de regeling specifieke uitkering sport (SPUK). De subsidietoekenning voor 2020 is € 93.124 (vrijwel gelijk aan de begroting). Een groot deel van dit bedrag moet in de begroting gecorrigeerd worden naar het taakveld Sportaccommodaties.

'On Hold' actie

Schoonmaak atletiekbaan (V € 4.000) is uitgesteld.

Taakveld 5.3 Cultuurpresentatie, -productie en -participatie

Mutaties in euro's

Afwijking per taakveld	Bedrag	Inc./Str.
Kulturhus	-113.000	I
Totaal taakveld 5.3 Cultuurpresentatie, -productie en -part.	-113.000	

Kulturhus (N € 113.000)

In het financieel herstelplan hebben wij al € 57.000 aan mogelijk te derven huurinkomsten over de periode 1 januari tot 1 mei van het Kulturhus opgenomen. Bij het opstellen van deze bestuursrapportage zijn wij genoodzaakt de mogelijke huurderving uit te breiden voor de periode van 1 mei tot en met 31 december. Dit betekent niet dat wij de huur hebben kwijtgescholden, maar dit is noodzakelijk om boekhoudkundige redenen (voorzichtigheidsbeginsel). Zie ook de toelichting onder 8. Overige ontwikkelingen.

Taakveld 5.7 Openbaar groen en (openlucht)recreatie

Mutaties in euro's

Afwijking per taakveld	Bedrag	Inc./Str.
Gemeentelijke recreatieve rijwielpaden	10.000	I
Onderhoud speelvoorzieningen	8.000	I
Vrijval dotatie voorziening speelvoorzieningen	65.000	I
Vervanging dode bomen	13.000	I
Inrichting groen rondom monumenten	9.000	I

Afwijking per taakveld	Bedrag	Inc./Str.
Totaal taakveld 5.7 Openbaar groen en (openlucht)recreatie	105.000	

Gemeentelijke recreatieve rijwielpaden (V € 10.000)

Vanwege de uitgavenstop ('On Hold' actie) wordt er minder uitgegeven aan onderhoud recreatieve rijwielpaden. Er worden alleen nog kosten gemaakt als de veiligheid in het geding is. Een aantal verplichtingen was al aangegaan, voordat de uitgavenstop bij de Stichting Rijwielpaden Haaksbergen bekend was.

Onderhoud speelvoorzieningen (V € 8.000)

Vanwege de uitgavenstop wordt er minder uitgegeven aan onderhoud van speelvoorzieningen. Er worden alleen nog kosten gemaakt als de veiligheid in het geding is of om hygiënische redenen (vervanging speelzand in zandbakken volgens het onderhoudsschema).

Vrijval dotatie voorziening speelvoorzieningen (V € 65.000)

We vervangen de komende tijd geen speelvoorzieningen, hierdoor kan de bestaande voorziening speelvoorzieningen vrijvallen. Mocht een wijk een verzoek doen tot vervanging wordt dit meegenomen bij het budget bewonersinitiatieven. Is een toestel onveilig, wordt het verwijderd.

'On Hold' actie

Vervanging dode bomen (V € 13.000)

Hier wordt hetzelfde beleid gehanteerd als bij de bestedingenstop. Bestedingen worden uitgevoerd indien noodzakelijk. Bestedingen die betrekking hebben op onderhoud voeren wij uit, nieuwe bestedingen stellen we indien mogelijk uit.

Inrichting groen rondom monumenten (V € 9.000)

Dit betreft aanpassing in verband met de herdenking 70 jaar bevrijding. Deze is in verband met corona uitgesteld.

6. Sociaal domein

Taakveld 6.1 Samenkracht en burgerparticipatie

Mutaties in euro's

Afwijking per taakveld	Bedrag	Inc./Str.
Preventie (Tactus)	4.000	I
Subsidies jeugdwerk	5.000	I
Inzet vrijwilligers Humanitas	16.000	I
Deskundigheidsbevordering vrijwilligers	-10.000	S
Bezuiniging wijkgericht werken	-15.000	I
Compensatie kosten (24-uurs) kinderopvang tijdens Corona	pm	I
Totaal taakveld 6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	0	

Preventie (V € 4.000)

In 2020 worden er door Tactus minder voorlichtingsbijeenkomsten georganiseerd op de basisscholen. Om die reden is er een financieel voordeel van € 4.000.

Inzet vrijwilligers Humanitas (V € 16.000)

Jaarlijks brengt Humanitas maximaal 16 koppelingen tot stand tussen vrijwilligers en inwoners die een lichte vorm van begeleiding nodig hebben. In 2020 verwachten we dit aantal niet te bereiken. We gaan uit van maximaal 10 koppelingen.

Compensatie kosten (24-uurs) kinderopvang corona (pm, vooralsnog neutraal)

Kinderopvangorganisatie hebben tijdens de coronacrisis extra kosten gemaakt waarvoor van rijkswege compensatie is toegezegd. Het betreft hier in bepaalde gevallen de kosten van de inkomensafhankelijke ouderbijdrage en kosten die gemaakt zijn voor het creëren van noodopvang (voor kinderen van ouders met een essentieel beroep). Bij de kinderopvangorganisaties is uitvraag gedaan naar de hoogte van de gemaakte kosten.

Voortgang bezuinigingen

Subsidies jeugdwerk (V € 5.000)

In het financieel herstelplan is opgenomen dat met de komst van een nieuwe subsidieverordening de situatie per organisatie opnieuw wordt bekeken en dat dit op de subsidie jeugdwerk een bezuiniging van maximaal € 19.000 oplevert vanaf 2021. Dit jaar zien we al een onderuitputting van € 5.000.

Deskundigheidsbevordering vrijwilligers (N € 10.000)

In het financieel herstelplan is dit budget bekeken in samenhang met het budget voor kosten training, cursus en opleiding voor personeel; verondersteld werd dat er sprake was van een dubbeling van budgetten in onze begroting en de begroting van stichting Wijkkracht. Op het budget voor kosten training, cursus en opleiding is een technische correctie doorgevoerd gebaseerd op de werkelijke kosten van de afgelopen jaren. Het beschikbare budget voor deskundigheidsbevordering in programma 0 is aanzienlijk gereduceerd (N € 79.433, structureel); het is daarom niet verantwoord het budget voor deskundigheidsbevordering te korten. Bovendien maakt dit budget onderdeel uit van de subsidiebeschikking 2020 aan Stichting Wijkkracht en is dit deel specifiek geormerkt voor vrijwilligers.

Bezuiniging wijkgericht werken (N € 15.000)

Op de activiteitensubsidies voor wijkgericht werken is in het financieel herstelplan structureel € 40.000 bezuinigd vanaf 2021 en € 20.000 in 2020. Vanwege al lopende subsidieaanvragen kan er in 2020 slechts € 5.000 bespaard worden.

Taakveld 6.3 Inkomensregelingen

Mutaties voor het taakveld

Afwijking per taakveld	Bedrag	Inc./Str.
Bijzonder onderzoek/Sociale recherche	- 35.000	I
Algemene kosten bijstand	-108.000	I
Was- en strijkservice aandeel Participatie	27.000	S
Totaal taakveld 6.3 Inkomensregelingen	- 116.000	

Bijzonder onderzoek/Sociale recherche (N € 35.000)

Door de uitvoeringsorganisatie is een groter beroep gedaan op de Sociale recherche dan

verwacht. De reden hiervoor is een toenemend aantal opsporingsonderzoeken, huisbezoeken en boetezaken. Door de fraudealertheid bij de intake wordt een groot aantal aanvragen buiten behandeling gelaten en worden dus minder uitkeringen toegekend. Naleving en handhaving zorgen ervoor dat zorg en sociale zekerheid op de juiste plekken terecht komt en dat de bijstandskosten worden teruggedrongen. Het betreft verplichte werkzaamheden op grond van de Participatiewet en de Fraudewet. De onderzoeken zijn zeer tijdrovend. De verwachting is dat voor 2020 een tekort ontstaat van € 35.000. Deze ontwikkeling wordt meegenomen bij de integrale afweging ten behoeve van de begroting 2021 en het meerjarenperspectief 2022-2024.

Rijksbijdrage Buigbudget (Neutraal)

Het "Buigbudget" wordt jaarlijks vastgesteld. Van de uitvoeringsorganisatie en het ministerie zijn signalen ontvangen dat het buigbudget mogelijk naar beneden wordt bijgesteld. In september wordt het definitieve budget bekend gemaakt, daarbij wordt volgens het ministerie rekening gehouden met de conjunctuur. Tegenover de mogelijke verlaging van het Buigbudget staat ook een verlaging van de bijstandsuitgaven van naar verwachting € 250.000. Volgens de uitvoeringsorganisatie blijven de uitgaven en Buig in 2020 in de pas lopen met hetgeen is opgenomen in het financieel herstelplan.

Algemene kosten bijstand (Neutraal - op dit taakveld N € 108.000)

Als gevolg van het coronavirus zijn de Sociale Werkbedrijven geheel of gedeeltelijk gesloten. Door het wegvallen van bedrijfsopbrengsten kunnen geheel of gedeeltelijk loonkosten van medewerkers die werkzaam zijn voor en Sociaal werkbedrijf niet meer worden uitbetaald. Om deze tekorten te kunnen opvangen heeft het Rijk in de junicirculaire € 108.000 verstrekt om deze kosten te dekken. Dit wordt verstrekt via de Algemene Uitkering, hierdoor is het per saldo neutraal.

Was- en strijkservice aandeel Participatie (Neutraal - op dit taakveld V € 27.000)

De beoogde besparing door invoering van de was- en strijkservice wordt mede gerealiseerd door een verwachte daling van het aantal bijstandsgerechtigden. Dit aandeel aan de besparing vanuit Participatie was niet meegenomen in de begroting. Voor 2020 gaat het om € 27.000 (op een totale besparing van € 50.000). Dit bedrag wordt verplaatst naar het taakveld 6.71 Maatwerkdienstverlening 18+.

Tozo uitkering levensonderhoud en uitvoeringskosten ROZ (Neutraal)

De coronacrisis heeft ongetwijfeld gevolgen voor de bijstand. Het is nu nog niet te voorspellen hoe groot dit effect is en hoe lang het effect aanhoudt. Het Rijk heeft diverse maatregelen genomen om de gevolgen van de coronacrisis te beperken. Veel zelfstandigen zien hun omzet afnemen. Daarom heeft het Rijk een tijdelijke inkomensregeling voor zelfstandigen in het leven geroepen. Met de raadsinformatiebrief van 7 april jl. hebben wij u over de regeling, het doel ervan, en de uitvoering door het ROZ geïnformeerd. Het Rijk heeft aangegeven dat gemeenten volledig worden gecompenseerd zowel voor de kosten van de regeling als de kosten van de uitvoering.

Taakveld 6.6 Maatwerkvoorziening Wmo

Mutaties in euro's

Afwijking per taakveld	Bedrag	Inc./Str.
Wmo vervoersvoorzieningen	-40.000	S

Afwijking per taakveld	Bedrag	Inc./Str.
Totaal taakveld 6.6 Maatwerkvoorziening Wmo	-40.000	

Wmo vervoersvoorzieningen (Neutraal - op dit taakveld N € 40.000)

De eigen bijdrage Wmo-vervoer is structureel overgeheveld van taakveld 6.6 naar taakveld 6.81 (technische wijziging). Het gaat om een bedrag van € 40.000 per jaar.

Taakveld 6.71 Maatwerkdienstverlening 18+

Hulp bij het huishouden

Het aantal cliënten met een indicatie hulp bij het huishouden stijgt. Gedurende 2019 ontvingen gemiddeld 406 cliënten hulp. Over het eerste kwartaal 2020 zijn dat er gemiddeld 439. Met de stijging van het aantal cliënten en het tarief is binnen de begroting rekening gehouden. Wij verwachten dat de sterke stijging zoals die zich in de afgelopen periode heeft voorgedaan afvlakt. Het aanzuigende effect van de invoering van het abonnementstarief vlakt af.

Met ingang van 1 juli 2020 is de algemene voorziening was- en strijkservice beschikbaar. De bedoeling is een aantal mensen uit de uitkering en/of mensen met een dienstverband in het kader van de Wsw hiervoor een betaalde baan aan te bieden.

De verwachte opbrengsten zoals die vermeld staan in het financieel herstelplan (2020: € 50.000) zijn verwerkt in de budgetten.

Ondersteuningsbehoeften Wmo (individueel en groep)

Het gemiddeld aantal cliënten met een indicatie voor ondersteuningsbehoeften ontwikkelt zich zoals is ingeschat. Hierbij geldt dat het aantal indicaties voor individuele ondersteuning licht stijgt en dat het aantal indicaties voor dagbesteding stabiel is.

Bij de ramingen voor 2020 gaan we ervan uit dat gedurende het jaar gemiddeld 171 inwoners individuele ondersteuning ontvangen en gemiddeld 83 inwoners een indicatie voor dagbesteding benutten.

In verband met de coronacrisis hebben de aanbieders recht op een continuïteitsbijdrage. Gemeenten worden gecompenseerd voor de extra meerkosten aan inhaalzorg. In de aanvullende junibrief is bekend geworden dat Haaksbergen recht heeft op € 38.000 voor inhaalzorg Jeugdwet en € 17.000 voor inhaalzorg Wmo. Deze bedragen zijn elders in deze bestuursrapportage meegenomen bij de mutatie Algemene uitkering.

Op dit moment is er geen aanleiding zorgbudgetten bij te stellen. In het najaar is er meer duidelijkheid over de gemiddelde kosten per cliënt in 2020 en de effecten van de coronacrisis.

Mutaties in euro's

Afwijking per taakveld	Bedrag	Inc./Str.
Wmo maatschappelijke ondersteuning op maat	16.000	S
Was- en strijkservice aandeel Participatie	-27.000	S
Afrekening kosten WMO 2019	-40.000	I
Totaal taakveld 6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	-51.000	

Wmo maatschappelijke ondersteuning op maat (V € 16.000)

Binnen de Wmo 2015 worden oplossingen gevonden binnen de beschikbare maatwerkvoorzieningen. Hiervoor zijn budgetten beschikbaar binnen de begroting. Het hierboven vermelde budget is hiervoor niet nodig.

Afrekening kosten Wmo 2019 (N € 40.000)

Ten tijde van het opstellen van de jaarrekening hadden zorgleveranciers nog niet alle zorgkosten gedeclareerd. Wij proberen dan zo goed mogelijk in te schatten wat zorgleveranciers nog gaan declareren en nemen hiervoor een nog te betalen post op ten laste van de jaarrekening. Bij de jaarrekening 2019 hebben wij € 283.000 aan nog te betalen kosten Wmo opgenomen. Op dit moment hebben zorgleveranciers meer gedeclareerd dan wij toen hebben kunnen voorzien. Dit leidt tot een incidenteel nadeel van € 40.000 dat ten laste van de begroting 2020 komt.

Was- en strijkservice aandeel Participatie (Neutraal - op dit taakveld N € 27.000)

De beoogde besparing als gevolg van de was- en strijkservice wordt mede gerealiseerd door een verwachte daling van het aantal bijstandsgerechtigden. De besparing vanuit Participatie was nog niet meegenomen in de begroting. Voor 2020 gaat het om € 27.000 (op de totale besparing van € 50.000).

Taakveld 6.72 Maatwerkdienstverlening 18-

De afgelopen jaren zien we een groei van het aantal jeugdigen dat gebruik moet maken van jeugdhulp. In het eerste kwartaal van 2018 hadden 326 jeugdigen een indicatie, in het eerste kwartaal 2020 waren dat er 428 (*bron: TMSD*).

Het stijgend aantal jeugdigen met een hulpvraag is meegenomen bij het opstellen van de begroting 2020 en het financieel herstelplan 2020. Op dit moment verwachten we dat de beschikbare budgetten toereikend zijn.

Taakveld 6.81 Geëscaleerde zorg 18+

Mutaties in euro's

Afwijking per taakveld	Bedrag	Inc./Str.
Wmo vervoersvoorzieningen	40.000	S
Totaal taakveld 6.81 Geëscaleerde zorg 18+	40.000	

Wmo vervoersvoorzieningen (Neutraal - op dit taakveld V € 40.000)

De eigen bijdrage Wmo-vervoer is structureel overgeheveld van taakveld 6.6 naar taakveld 6.81 (technische wijziging). Het gaat om een bedrag van € 40.000 per jaar.

7. Volksgezondheid en milieu

Taakveld 7.3 Afval

Mutaties in euro's

Afwijking per taakveld	Bedrag	Inc./Str.
Lagere opbrengsten scheiden van afval	- 180.000	S
Hogere kosten verwerking afval	- 120.000	S
Totaal taakveld 7.3 Afval	-300.000	

Lagere opbrengsten vergoeding afvalstromen (N € 180.000)

Voor de afvalstromen, glas, oud papier en PMD ontvangt de gemeente een vergoeding voor hergebruik van de stichting Afvalfonds. Door de hoge afkeur van de ingezamelde afvalstroom PMD is de verwachting dat de stichting Afvalfonds € 180.000 minder vergoeding uitbetaald.

Hogere verwerkingskosten door te hoog percentage stoffen in de PMD afvalstroom (plastic, metaal en drankkartons) (N € 120.000)

Door het te hoge percentage stoffen, zoals GFT en rest, in de ingezamelde PMD afvalstroom lopen de kosten voor het verwerken van deze afvalstroom op. In de eerste vier maanden van 2020 zijn de kosten met € 60.000 gestegen voor alleen de PMD afvalstroom.

Nagenoeg alle Twentse gemeenten hebben te maken met de hoge mate van afkeur van het ingezamelde PMD afval. Dit is besproken in de regionale werkgroep Verpakkingen. Vanuit de regionale werkgroep is actie ondernomen om de Twentse situatie met onze contractpartner VPKT te bespreken.

Het valt te betwijfelen en moet ook zoveel mogelijk worden voorkomen dat de mate van afkeuring zo blijft. Wel geeft dit een behoorlijk onzeker beeld en valt het financiële effect niet goed te prognosticeren. De komende maanden wordt dit beeld duidelijker en valt een nauwkeuriger beeld te geven van de nadelige effecten. De verwachting over het resultaat is negatiever dan oorspronkelijk begroot, maar kan in opgaande lijn worden bijgesteld wanneer de voorgestelde aanpak een gunstig effect heeft.

Andere acties die op korte termijn, daar waar mogelijk, uitgevoerd worden:

- gebruik maken van het actieplan dat door Twente Milieu wordt opgesteld met name gericht op het gebruik maken van "voorlopers" en gerichte communicatie. (Het niet op de juiste wijze scheiden van de diverse afvalstromen waardoor meer afkeur ontstaat heeft invloed op de afvalstoffenheffing.)
- Onderzoeken of het voorscheiden van het ingezamelde PMD afval soelaas biedt (stoffen zoveel mogelijk verwijderen en vervolgens ter acceptatie aanbieden).

Een separate raadsinformatiebrief hierover volgt.

Door de coronacrisis worden extra kosten gemaakt voor het verwerken van oud papier en textiel. Deze kosten zijn nog niet inzichtelijk.

Taakveld 7.5 Begraafplaatsen

Mutaties in euro's

Afwijking per taakveld	Bedrag	Inc./Str.
Lagere opbrengsten begraven	- 30.000	I
Lagere kosten begraven	8.000	S
Bezuiniging natuurbegraafplaats	-13.000	I
Totaal taakveld 7.5 Begraafplaatsen	-35.000	

Inkomsten begraven (N € 30.000)

Begraven is in 2020 ten opzichte van voorgaande jaren sterk teruggelopen. In 2005-2010 waren er 50 begrafenissen per jaar exclusief asbijzettingen. In de periode 2015-2019 waren dat er nog gemiddeld 20 per jaar. In het eerste halfjaar van 2020 hebben we

3 begrafenissen gehad. Mogelijk heeft het coronavirus, en als gevolg daarvan uitvaarten in zeer kleine kring, bijgedragen aan de keuze van mensen voor cremieren. Wij kunnen nog niet aangeven of dit een tijdelijke of een permanente terugloop is.

Daarnaast kan er door een openstaande vacature op dit moment geen prioriteit gegeven worden aan het verlengen van grafrechten. Als gevolg daarvan vindt er momenteel geen actieve werving van inkomsten uit verlenging grafrechten plaats en worden alleen lopende zaken afgehandeld. Als gevolg hiervan kan de bezuiniging 'op peil brengen begraafplaatsadministratie' die € 1.000 extra moet opleveren in 2020 niet gerealiseerd worden.

Kosten begraven (V € 8.000)

Doordat er minder begrafenissen/bijzettingen plaatsvinden, zijn er ook minder kosten gemaakt voor de uitvoering van deze wettelijke taken.

Voortgang bezuinigingen

Bezuiniging opbrengsten uit een natuurbegraafplaats (N € 13.000)

In het financieel herstelplan is een bezuiniging opgenomen van € 13.000 in 2020 oplopend naar € 40.000 structureel vanaf 2023 door het inrichten van een natuurbegraafplaats, waar in Nederland een groeiende vraag naar is. Voordat hier baten uit kunnen ontstaan, moet eerst een investering voor planvorming en realisatie van een natuurbegraafplaats worden gedaan.

Bezuiniging op peil brengen begraafplaatsadministratie

Zie hierboven onder inkomsten begrafenissen

8. Volkshuisvesting en ruimtelijke ordening

Taakveld 8.1 Ruimtelijke ordening

Mutaties in euro's

Afwijking per taakveld	Bedrag	Inc./Str.
Verkoop grond nabij de Brem	55.000	I
Totaal taakveld 8.1 Ruimtelijke ordening	55.000	

Verkoop grond nabij de Brem (V € 55.000)

Het perceel grond nabij de Brem wordt verkocht voor € 57.330. Na aftrek van makelaarskosten resteert een bedrag van € 55.000. Deze grond heeft geen boekwaarde, waardoor de verkoop een eenmalig voordeel oplevert in 2020.

Taakveld 8.3 Wonen en bouwen

Mutaties in euro's

Afwijking per taakveld	Bedrag	Inc./Str.
Adviezen en diensten van derden	20.000	I
Onderuitputting kapitaallasten	19.000	I
Regeling Reductie Energieverbruik	- 97.000	I
Specifieke uitkering Regeling Reductie Energieverbruik	97.000	I

Afwijking per taakveld	Bedrag	Inc./Str.
Totaal taakveld 8.3 Wonen en bouwen	39.000	

Adviezen en diensten van derden (V € 20.000)

Door de bestedingenstop en het coronavirus is er sprake van onderbesteding.

Onderuitputting kapitaallasten (V € 19.000)

Als gevolg van de vervaldatum van 31 december 2020 van enkele investeringskredieten start de afschrijving van deze investeringen pas in 2021 terwijl deze op basis van een eerdere verwachte opleverdatum in 2020 waren begroot. Dit leidt tot een onderuitputting kapitaallasten van € 19.000 op dit taakveld. Voor dit taakveld gaat het om het investeringskrediet gebiedsontwikkeling centrum.

Regeling Reductie Energieverbruik (Neutraal)

Via een specifieke uitkering hebben wij middelen ontvangen voor de Regeling Reductie Energieverbruik. Deze uitkering hebben wij opgenomen in de begroting evenals het hierbij horende lastenbudget.

Restant kredietenlijst

Het volgende overzicht geeft de status van de kredieten per 1 juli 2020 weer.

Bedragen x € 1.000)

Omschrijving krediet	Restant 31-12- 2019	In 2020 verstrek krediet	Uitgaven in 2020	Restant krediet	Vervaldatum
Aansluiting Kolenbranderweg op N18	260	59	8	311	31-12-2020
Gebiedsontwikkeling centrum	470		12	458	31-12-2020
Herschikking schoollocaties	145		19	126	31-12-2020
Extreme buien 2015 - 2017	1733		72	1.661	31-12-2020
Nieuwbouw basisschool De Kameleon	275		0	275	31-12-2020
Opwaardering Kerkweg 2017 - 2018	148		-7	155	31-12-2020
Afwaardering N18	2050		-2.375	4.425	31-12-2020
GRP 2017 - 2020 kredietjaar 2017	869		16	853	31-12-2020
GRP 2017 - 2020 kredietjaar 2018	1694		12	1.682	31-12-2020
Rotonde Hengelsestraat / Veldmaterstraat	481		23	458	31-12-2020
Aanpassing Veldmaterstraat	226		18	208	31-12-2020
Nieuwbouw Assink	115		0	115	31-12-2020
Parkeerplaatsen fietscrossvereniging DVO	4		0	4	31-12-2020
Vervanging en renovatie openbare verlichting 2019	11		0	11	31-12-2020
Vervanging hard- en software 2019	269		65	204	31-12-2020
Huisvestingsconcept 2020	0	400	0	400	31-12-2022
Vervanging openbare verlichting 2020	0	150	1	149	31-12-2022
GRP 2017-2020 kredietjaar 2020	0	1.826	17	1.809	31-12-2022
Vervanging Wmo 2020	0	50	0	50	31-12-2022
Vervanging hard- en software 2020	0	330	0	330	31-12-2022

Algemene uitkering

Gemeenten ontvangen op drie tijdstippen in het jaar de informatie over de gemeentefondsuitkeringen: in mei op basis van de Voorjaarsnota, in september op basis van de Miljoenennota en in december, ter afronding van het lopende jaar, op basis van de Najaarsnota. Dit jaar is er een junicirculaire bij gekomen in verband met de coronacrisis.

De coronacrisis brengt veel kosten met zich mee, ook verwachten we minder inkomsten te ontvangen. Het rijk acteert hierop door een deel hiervan te compenseren in de junicirculaire.

In deze paragraaf informeren wij u over de gevolgen van de mei- en junicirculaire 2020.

Effect voor Haaksbergen

In de onderstaande tabel staan de financiële effecten na de mei- en junicirculaire ten opzichte van de begroting 2020.

Effecten voor Haaksbergen mei- en junicirculaire 2020 t.o.v. begroting 2020

<i>Bedragen * € 1.000</i>	2020	2021	2022	2023	2024
Begroting 2020	35.217	36.041	36.614	37.306	37.306
Effect na circulaires	458	300	-214	-966	-955
Totaalstand AU na circulaires	35.675	36.341	36.400	36.339	36.351

Belangrijke oorzaken voor het voordeel van afgerond € 459.000 in 2020 zijn de actualisatie van aantallen en compensatie coronakosten. Ook draagt het bevriezen van het accres voor 2019 en 2020 bij aan het positieve effect. Het Rijk compenseert in de junicirculaire de gemeente Haaksbergen met € 275.000 aan coronakosten of minder inkomsten. Een deel van het voordeel valt weg tegen de lasten in de programma's. In het totaal voordeel van € 459.000 zit ook een nadeel van € 165.000 en structureel € 295.000 doordat de WOZ-waardes zijn gestegen ten opzichte van vorig jaar.

De nadere onderbouwing vindt u hieronder. In het voordeel van € 459.000 zijn de autonome effecten opgenomen uit de mei- en junicirculaire evenals de coronacompensatie.

<i>Bedragen * € 1.000</i>	2020	2021	2022	2023
Berekening beginstand begroting 2020	35.217	36.041	36.614	37.306
Bijstelling voorgaande jaren	- 218	- 219	- 220	- 219
<i>Uitkeringsfactor</i>				
Afrekening accres 2019, incidenteel effect	20	-	-	-
Afrekening accres 2019, structureel effect	7	154	393	153
Vrijval verdeelreserve, structurele doorwerking decembercirculaire 2019	44	44	44	44
Plafond BTW-compensatiefonds, afrekening 2019	39			
Subtotaal	110	198	436	196
<i>Ontwikkeling uitkeringsbasis</i>				
Hoeveelheidsverschillen	433	577	650	746
Ontwikkeling uitkeringsbasis	-263	-330	-349	-392
Subtotaal	170	247	301	354

Taakmutaties				
Compensatieregeling voogdij 18+	1	-	-	-
Aflopen overgangsrecht Wlz indiceerb. met Fokus Woning	1	1	1	1
Europese richtlijn energieprestatie gebouwen (EPBM III)	2			
Verrekening voogdij 18+	-	- 20	- 21	- 21
Subtotaal	4	- 19	- 20	- 20
IU/DU/SU				
Inburgering (IU)	48	33	73	81
Maatschappelijke begeleiding statushouders (DU)	24			
Armoedebestrijding kinderen (DU)	-	7	7	7
Subtotaal	72	40	80	87
WOZ				
WOZ-waarden mutaties en aanpassing rekentarieven 2021	178	275	253	253
Subtotaal	178	275	253	253
3 D's in het sociaal domein				
Participatie (IU)	23	-24	63	35
Voogdij 18+ (IU)	8	97	97	97
Subtotaal	32	73	160	132
Totaal verschil	348	595	991	783
Berekening eindstand meicirculaire	35.565	36.636	37.605	38.089

Effecten na junicirculaire

bedrag * € 1.000	2020	2021	2022	2023
Berekening beginstand	35.565	36.636	37.605	38.089
Ontwikkeling uitkeringsbasis				
Hoeveelheidsverschillen	1	4	4	4
Subtotaal:	1	4	4	4
Taakmutaties				
Lokale culturele voorzieningen	76	-	-	-
Inhaalzorg en meerkosten jeugdzorg	38	-	-	-
Inhaalzorg en meerkosten Wmo 2015	17	-	-	-
Subtotaal:	131	-	-	-
IU/DU/SU				
Compensatie toeristen- en parkeerbelasting (DU)	25			
Voorschoolse voorziening peuters (DU)	11			
Subtotaal:	36			
WOZ				
WOZ-waarden mutaties	- 165	295	295	295
Subtotaal:	-165	295	295	295
3 D's in het sociaal domein				
Participatie (IU)	108	-	-	-
Subtotaal:	108	-	-	-
Totaal verschil	112	- 292	- 291	- 291
Berekening eindstand junicirculaire	35.676	36.344	37.314	37.798
Totaal resultaat na mei- en junicirculaire	459	303	700	492

Specificatie van de effecten

In onderstaande tabellen is de specificatie van de effecten van de mei- en juni-circulaire zichtbaar ten opzichte van de begroting 2020.

Effecten meircirculaire 2020

bedrag * € 1.000	2020	2021	2022	2023	2024
Berekening beginstand begroting 2020	35.217	36.041	36.614	37.306	37.306
Bijstelling voorgaande jaren	-218	-761	-1.656	-2.251	-2.108
Afrekening accres 2019, incidenteel effect	20				
Afrekening accres 2019, structureel effect	7	154	393	153	-87
Vrijval verdeelreserve, structurele doorwerking decembercirculaire 2019	44	44	44	44	44
Plafond BTW-compensatiefonds, afrekening 2019	39				
Nominale ontwikkeling (verleggen basisjaar) meircirculaire 2020		551	545	611	719
Subtotaal:	-108	-12	-674	-1.444	-1.432
Hoeveelheidsverschillen	433	568	630	712	761
Ontwikkeling uitkeringsbasis	-263	-330	-349	-392	-458
Subtotaal:	170	238	281	320	303
Compensatieregeling Voogdij 18+	1				
Aflopen overgangsrecht Wlz-indiceerbare met Fokus-woning	1	1	1		
Europese richtlijn energieprestatie gebouwen (EPBD III)	2	-	-		
Verrekening Voogdij 18+	-	-20	-20	-20	-20
Subtotaal:	4	-19	-19	-20	-20
Inburgering (IU)	48	33	73	80	80
Maatschappelijke begeleiding statushouders (DU)	24	-	-	-	-
Armoedebestrijding kinderen (DU)	-	7	7	7	7
Subtotaal:	72	40	80	87	87
WOZ-waarden mutaties	178	275	253	253	253
Subtotaal:	178	275	253	253	253
Participatie (IU)	23	-24	63	35	51
Voogdij/18+ (IU)	8	97	97	97	97
Subtotaal:	32	73	160	132	148
Financieel effect meircirculaire	348	595	82	-671	-660
Totaalstand AU na meircirculaire	35.565	36.636	36.695	36.635	36.646

Effecten juni-circulaire 2020

bedrag * € 1.000	2020	2021	2022	2023	2024
Hoeveelheidsverschillen	1	4	4	4	4
Taakmutaties	-	-	-	-	-
Inhaalzorg en meerkosten Jeugdzorg	38				
Inhaalzorg en meerkosten WMO 2015	17				
Subtotaal:	131				
Compensatie toeristen- en parkeerbelasting (DU)	25				
Voorschoolse voorziening peuters (DU)	11				
Subtotaal:	36				
WOZ-waarden mutaties	-165	-295	-295	-295	-295
Subtotaal:	-165	-295	-295	-295	-295
Participatie (IU)	108				
Subtotaal:	108				
Financieel effect juni-circulaire	111	-295	-295	-295	-295
Totaal verschil na mei- en juni-circulaire	458	300	-214	-966	-955
Totaal stand AU na juni-circulaire	35.676	36.344	36.404	36.343	36.355

Financiële gevolgen coronacrisis

In de eerste bestuursrapportage hebben we het voordeel van € 459.000 meegenomen, evenals de nadelen ontstaan door de coronacrisis voor zover bekend. We verwachten binnen verschillende programma's de komende maanden zowel extra kosten te maken als minder inkomsten te genereren. In hoeverre dit een structureel effect heeft, is nog onzeker. Wij gaan ons inspannen om de effecten van de coronacrisis zoveel mogelijk in beeld te brengen. In de eindejaarsrapportage komen wij hierop terug (zie ook bijlage 1).

Vervolg

De gevolgen van de mei- en juni-circulaire voor 2020 worden verwerkt in de eerste bestuursrapportage. De meerjarige gevolgen worden opgenomen en verwerkt in de begroting 2021.

Bijlage 1 Overzichtsmatrix VNG financiële gevolgen corona (voorlopige stand)

Effecten waar iets voor geregeld is		Regeling vanuit Rijk	Situatie in Haaksbergen
Speciale BBZ: TOZO bijstand aan zelfstandig ondernemers	SZW	3,8 mld, wv. 300 mln uitvoeringskosten gemeenten Volledige compensatie, via SPUK Afstemming met SZW loopt goed, duidelijke afspraken over volledige compensatie en wijze van bekostiging en verantwoording. Gemeenten melden wel dat bevoorschotting niet voldoende is voor de hoeveelheid aanvragen. Daardoor dreigen bij sommige gemeenten liquiditeitsproblemen.	Haaksbergen heeft € 3.556.469 ontvangen voor TOZO bijstand en dit bedrag overgedragen aan de uitvoeringsorganisatie.
Zorgaanbieders sociaal domein: continuïteit in doorbetalen	VWS	Gemeenten betalen 100% door, meerkosten worden vergoed Ook gesprek over compensatiemogelijkheden voor uitgestelde zorg achteraf Werkgroepen zijn bezig met de uitwerking van de principeafspraken, in totaal 6 werkgroepen.	
VVE/peuterspeelzalen: compenseren voor wegvallen ouderbijdrage	OCW/SZW	3 mln via DU. Naar analogie rijksmaatregel kinderopvang. Bestuurlijke afspraken uitgewerkt. Onduidelijk of nu ook dekking is gevonden aan Rijkszijde	
Voedselbanken	SZW/LNV	Enmalig 4 mln naar calamiteitenfonds voedselbanken Link Het Rijk gaat Voedselbanken NL een subsidie van max 4 miljoen verlenen. Dit gaat nu buiten gemeenten om. Individuele gemeenten zullen mogelijk wel extra kosten	

		<p>maken, omdat het Rijk maximale inspanning van gemeenten vraagt (ook binnen de financiële mogelijkheden van de gemeente) voordat het calamiteitenfonds kan worden ingezet.</p> <p>Geraamde kosten voor 13 weken voedselpakketten is 9 mln. (inschatting Voedselbanken).</p>	
Huis-aan-huis bladen en lokale media	OCW	<p>Eenmalig 11 mln via stimuleringsfonds Journalistiek Link</p> <p>Aparte steunmaatregel vanuit Rijk. Onduidelijk of dit voldoende is?</p>	
Kunstpodia en musea	OCW	<p>Voucher-regeling Link Aparte steunmaatregel vanuit Rijk.</p> <p>Onduidelijk of dit voldoende is om de wegvallende eigen inkomsten te 'balanceren' en financiële steun vanuit gemeenten overbodig maakt</p>	
Steunpakket Culturele en creatieve sector	OCW	<p>Het gaat om een noodpakket van € 300 miljoen, deels bestaande uit subsidies (voor meerjarig gesubsidieerden door Rijk en de 6 rijkscultuurfondsen plus en dat is bijzonder ten opzichte van het gangbare rijksbeleid voor cruciale podia, musea, filmtheaters) en deels uit leningen. Verdeling nog onbekend. Het zal compensatie voor slechts een beperkt aantal zogeheten cruciale door de gemeenten gesubsidieerde/gefinancierde instellingen betreffen; hoogstens 30 per type - podia, musea, filmtheaters - in de grotere gemeenten. Van de betrokken gemeenten wordt ook een extra bijdrage verwacht, hetgeen in deze lastige financiële tijd lastig zal zijn, zonder nadere afspraken hierover.</p>	<p>Haaksbergen maakt geen deel uit van de gemeenten, die hiervoor in aanmerking komen.</p>

Extra kosten waar (nog) niks voor geregeld is			Situatie in Haaksbergen
GGD-en , grotere belasting uitvoering en andere taken raken op laag pitje	BZK/VWS	GGD-en hebben inmiddels al brief aan VNG gestuurd De GGD'en maken extra kosten ivm inzet Corona (screening monitoring etc.). Zetten daar zoveel mogelijk medewerkers met andere taken (zoals JGZ) voorin, maar er wordt ook veel extern ingehuurd. Verder ook extra materiaalkosten zoals testen, beschermingsmiddelen etc.	
Cultuursector: instellingen die in financiële nood komen	OCW	In problemen door wegvallende eigen inkomsten, kloppen aan bij gemeenten. Er gaat veel geld om in lokale accommodaties. De huisvestingslasten drukken vaak zwaar op de organisaties. Bijvoorbeeld bij cultuur betreft het 20% tot 40% van de uitgaven. Effecten: opschorten huur, uitstellen belastinginvordering, continueren subsidie, straks garantstellingen op leningen	Situatie is van toepassing op het Kulturhus. Internationale contacten met Ahaus op terrein sport en cultuur vervallen (V € 6.000)
Sportsector: instellingen die in financiële nood komen	VWS	Totale Inkomsten raming 2020 = € 346 miljoen. Bij een corona-sluiting van half maart tot 1 juni lopen gemeenten zelf € 30 miljoen inkomsten aan entree, horeca mis. Zouden zij in deze periode ook nog de huur, pacht e.d. kwijtschelden dan komt daar € 55 miljoen bij. In totaal gemeentelijke inkomstenderving € 85 miljoen in relatie tot de sportsector in genoemde periode. Er gaat veel geld om in lokale accommodaties. Bijvoorbeeld bij sport betreft het 19.500 accommodaties waarvan 8.800 in gemeentelijk eigendom (o.a. 800 zwembaden waarvan	Situatie is in Haaksbergen van toepassing op alle sportaccommodaties. Internationale contacten met Ahaus op terrein van sport en cultuur vervallen (zie cultuur).

		760 gemeentelijk). De huisvestingslasten drukken vaak zwaar op de organisaties. Effecten: opschorten huur, uitstellen belastinginvordering, continueren subsidie, straks garantstellingen op leningen	
Leerlingenvervoer: kwijtschelden ouderbijdrage + continuïteit garanderen	OCW	Gemeenten betalen 80% door Concept-afspraken, nog niet bekrachtigd	
JGZ	VWS	JGZ organisaties worden via contracten gefinancierd door gemeenten. Nu liggen veel activiteiten stil. Denk aan groepsvaccinaties en een deel van de individuele screenings. Veel organisaties hebben hun artsen en verpleegkundigen uitgeleend aan de GGD, huisartsenpraktijken etc. Bedoeling is niet om onderling facturen te gaan sturen. Na de crises zullen heel veel activiteiten moeten worden ingehaald. Daarvoor o.a extra inhuur personeel nodig.	
Veilig Thuis	VWS	Was ook al punt voor de VJN. Druk op veilig thuis organisaties neemt alleen maar sneller toe door de huidige corona maatregelen (huiselijk geweld).	
Dak- en thuislozen	VWS	Was ook al punt voor de VJN. Druk op opvang van dak- en thuislozen loopt door corona maatregelen extra op en leidt tot meerkosten, mede door 1,5-meter richtlijnen	
Derving eigen bijdrage wmo	VWS	Door wegvallende Wmo-vraag, ook minder inkomsten uit eigen bijdrage die wel begroot was	Eigen bijdragen collectief Wmo vervoer in verband met 8/12 corrigeren (N € 27.000).

Extra kosten waar (nog) niks voor geregeld			Situatie in Haaksbergen
Bijstand: toenemend beroep	SZW	Nu al merkbaar: A'dam +200%, Enschede +100%, Hengelo +50% Bijramen van BUIG-budget zal nodig worden (ramingsregel)	Uit gegevens uitvoeringsorganisatie juni 2020 blijkt dat het aantal in Haaksbergen stabiel is in tegenstelling tot de regionale ontwikkelingen.
Schuldhelpverlening	SZW	<ul style="list-style-type: none"> •Huidige trajecten schuldhelpverlening komen in de knel als dit gebaseerd was op een bepaald inkomen dat nu door de Corona crisis wegvalt. Gemeenten zoeken hier een weg in om het traject alsnog te laten slagen. •Gemeenten verwachten zeker een verhoging van het aantal aanvragen de komende periode. Ondanks dat overheidsschuldeisers, hypotheekverstrekkers, deurwaarders etc. spreken van coulanceregelingen tot 1 juli. Maar wat gebeurt er daarna? Heb je nu geen buffer of inkomen, dan is dat 1 juli zeker nog niet opgelost. Divosa met NVVK gaat uitvragen bij gemeenten over impact corona op schuldenbeleid. Ze betrekken VNG hierbij. 	
Bijzondere bijstand	SZW	Gemeenten zien meer vraag naar financiële ondersteuning en een stijging aanvragen bijzondere bijstand. Nog geen concrete cijfers. Bijvoorbeeld: kinderen die niet over digitale leermiddelen beschikken. Wordt soms door de school geregeld, soms door Leergeld, maar soms ook voor rekening van gemeente (bijzondere bijstand).	
24-uursopvang voor kinderen	SZW/OCW	Concept-afspraken, nog niet bekrachtigd	

SW-bedrijven: continuïteit in doorbetalen vanwege omzetverlies	SZW	Cedris heeft hier voorstel voor gedaan aan SZW, VNG ook betrokken Naast regeling voor compenseren omzet-verlies, verwachten SW-bedrijven meerkosten ivm coronarichtlijnen zoals 1,5 meter afstand bewaren. Daarover is nog niks afgesproken.	
Statushouders	J&V	Langer in bijstand. Andere effecten	
Arbeidsparticipatie	SZW	Re-integratietrajecten Extra inzet op werk en opleiding straks, o.a. jongeren	
Onderwijs: zomerscholen en schakelklassen	OCW	Leerachterstanden zullen zijn toegenomen en bij grotere groep opgetreden. Beroep op zomerscholen/schakelklasse zal hierdoor naar verwachting toenemen.	
Onderwijs: onderwijshuisvesting 1,5 m-proof maken	OCW	Gemeenten zijn verantwoordelijk voor onderwijshuisvesting. Mogelijk zal 1,5-m proof maken van het onderwijs ook nieuwe eisen stellen aan onderwijshuisvesting, in de vorm van tijdelijke maatregelen danwel extra investeringen.	
Bed bad brood voorzieningen	J&V	Opvang van uitgeprocedeerde asielzoekers	
Veiligheidsregio's	J&V	<ul style="list-style-type: none"> •In uitvoering worden niet direct veel extra kosten verwacht = core business. •Qua extra kosten is verwachting dat gedeelte rechtstreeks vanuit het Rijk bekostigd zal kunnen worden, via Wet Publieke Gezondheid (art. 62) en Besluit Publieke Gezondheid (art. 15). 	

		<ul style="list-style-type: none"> •Sommige gemeenten verwachten nog wel later de rekening. Bijv. zorghotels die nu worden ingericht. Of bijv. Ahoy dat wordt omgebouwd. Ook gemeenten die dit soort kosten voorschieten 	
Openbare orde / handhaving	J&V	<ul style="list-style-type: none"> •Extra inzet ivm handhaven regels social distancing. Niet makkelijk, maar meeste kan met bestaande BOA's worden georganiseerd, door percelen te verbreden (alle type BOA's inzetten), ook hulp vanuit waterschappen en omgevingsdiensten, dus men is creatief binnen bestaande capaciteit, en redt dat net. •Consequentie is wel dat de reguliere handhavingsprioriteiten overboord zijn gegooid/op laag pitje zijn gezet •Wel MLT-effect als gevolg van 1,5 metersamenleving >> als alle sectoren hiervoor plannen moeten maken, zal er lokaal gehandhaafd moeten worden op de naleving in al die sectoren. Als dat bij de gemeente terecht komt, zal dat wel een groot beroep doen op de capaciteit 	
Afvalinzameling	I&M	<p>Meer afval van particulieren. Minder afval van bedrijven. Wanneer de gescheiden ingezamelde afvalstromen (denk aan plastic, papier, glas, GFT, etc.) niet meer kunnen worden afgezet voor recycling, dan moeten deze worden verbrand (= duurder dan recyclen) of worden opgeslagen. Er zijn behoorlijke kosten aan opslagverbonden. Andere kosten: *extra inhuur (externe partijen) *extra communicatie</p>	Extra kosten voor inzameling kleding en oud papier zijn nog niet inzichtelijk.

Uitvoeringskosten gemeenten zelf			Situatie in Haaksbergen
Apparaatskosten a.g.v. Corona-richtlijnen	BZK	Thuiswerk faciliteiten, ICT, beschermingsmiddelen, etc.	Er wordt een groter beroep gedaan op Arbo (N € 8.000); dit wordt direct gecompenseerd vanuit het A&O-fonds (V € 8.000). Door thuiswerken: minder vraag naar kantoorbenodigdheden (V € 4.000).
Uitvoeringskosten a.g.v. 1,5 samenleving	BZK	Binnen de gemeentelijke organisatie (werkplekken) Ook 1,5-proof maken van KCC's/publieksloketten/spreekkamers Daarnaast gevolgen 1,5-proof op diverse beleidsprogramma's (bijv. Maatsch. Opvang) Als gemeenten moeten gaan handhaven de plannen van sectoren t.a.v. 1,5metersamenleving, dan wordt wel flink grotere belasting BOA's verwacht	Haaksbergen krijgt € 275.000 ter compensatie van kosten, die samenhangen met coronavirus. Onduidelijk is waarvoor het precies bedoeld is en of er nog meer volgt. Bij het loket energiebesparing is sprake van onderuitputting (V € 20.000) op de RRE (specifieke uitkering Regeling Reductie Energieverbruik).

Wegvallende inkomsten			Situatie in Haaksbergen
Toeristenbelasting		Totale opbrengst 411 mln. Zal vooral op microniveau impact hebben (toeristische gemeenten). Minder toeristen = minder opbrengst. Totale impact niet in te schatten, wel (in toeristische gemeenten) per maand naar mate het jaar vordert.	Het GBT schat de baten toeristen-belasting lager in (N € 50.000).
OZB		Totale opbrengst ca. 4 mld. Zelfde aantal belastingplichtigen, mogelijk meer leegstand (maar niet per peildatum, dus theoretisch geen impact). Macro zouden betalingsproblemen van ondernemers/inwoners	Tot op heden is er uitstel van betaling van de OZB aangevraagd door eigenaren (N € 35.000) en door gebruikers (N € 15.000).

		de opbrengst OZB in gevaar kunnen brengen, hiervan is geen inschatting te maken, dit levert wel onzekerheid op.	
Parkeerbelasting		Totale opbrengst 1 mld. Directe inkomstenderving doordat minder geparkeerd wordt, % niet in te schatten.	
Retributies/leges		Speelt breed bij alle soorten leges, o.a. - Teruggaaf evenementenleges omdat evenementen niet doorgaan, idem - gemakkelijkhedenretributie (bijv. rondvaartboten A'dam, Efteling) - Liggelden/havengelden - Markgelden	Daling diverse leges bij burgerzaken: paspoorten (N € 5.000) rijbewijzen (N € 10.000) burgelijke stand (N € 5.000)
Reclame belasting		Verwachting niet of nauwelijks impact.	
Precario		Precario m.n. terrassen: inkomstenderving door sluiten horeca (geen terrassen = geen precario)	
Huurcontracten/concessies: coulance		Gemeenten die de huur opschorten (bij instellingen die in financiële problemen raken). Idem t.a.v. afdracht concessie-ontvangers? – brief exploitanten raamreclame	
Dividenden/aandeelhouderschap:		Dividenden die waren begroot en nu wegvallen. O.a. BNG, energiebedrijven, parkeergarage-exploitanten	Als gevolg van de corona-maatregelen keert de BNG geen dividend uit.
Winst uit eigen bedrijven		Bijv. Havenbedrijven, zwembaden	

Toelichting

- In algemene zin zal financiële impact per heffing verschillen door betalingsproblemen, kwijtschelding of afschaffing van belastingen. Gemeenten krijgen ook te maken met uitstel van betaling. Macro zouden invorderingsproblemen kunnen optreden (failliete ondernemers, meer kwijtschelding, etc.). De omvang daarvan is op dit moment niet in te schatten. Gemaakte en te maken inschattingen worden continu geactualiseerd door contact de met uitvoerders. Het gaat daarbij zowel om “oude” - nog openstaande - aanslagen, als vooralsnog uitgestelde aanslagen. Impact: ieder procent minder inbaar is ruim 100 miljoen.
- In de crisis 2009-2014 zijn de OEM teruggelopen met 11% (ca €1 mrd. Incl. dividenden)

Minder kosten en overige aspecten (5)

Minder kosten?

- Meeste gemeenten hebben dat nog niet erg in beeld, maar zien het ook niet direct
- Hooguit in bedrijfsvoering (lagere printkosten, gebouwen dicht dus minder gas/water/licht), maar daar staan op andere fronten weer hogere bedrijfsvoeringskosten tegenover. Lagere reiskosten vs. verlenging van inhuur.

Vooral verschuivingen die optreden:

- Op Economie-programma's zijn uitgaven gestagneerd, bijv. stimulering start-ups etc. Maar dat zal op gegeven moment juist weer extra nodig zijn.
- In sociaal domein tijdelijk lager beroep op Jeugd en Wmo, maar er moet wel doorbetaald blijven worden, en men verwacht later een ophoop-effect.
- Mensen worden tijdelijk elders ingezet, zoals rond TOZO, etc.
- Projecten die vertraging oplopen.

Overig

- Taakstellingen/ombuigingen die waren ingeboekt worden nu niet gerealiseerd.
- Kasgeld overschrijding leningen >> na 3 maanden op matje bij toezichthouder.
- Rechtmatigheidsvraagstukken (subsidies voortzetten als niet aan voorwaarden is voldaan, doorbetalen zonder dat prestaties geleverd zijn, TOZO)

Bijlage 2 Leningenportefeuille

Inleiding

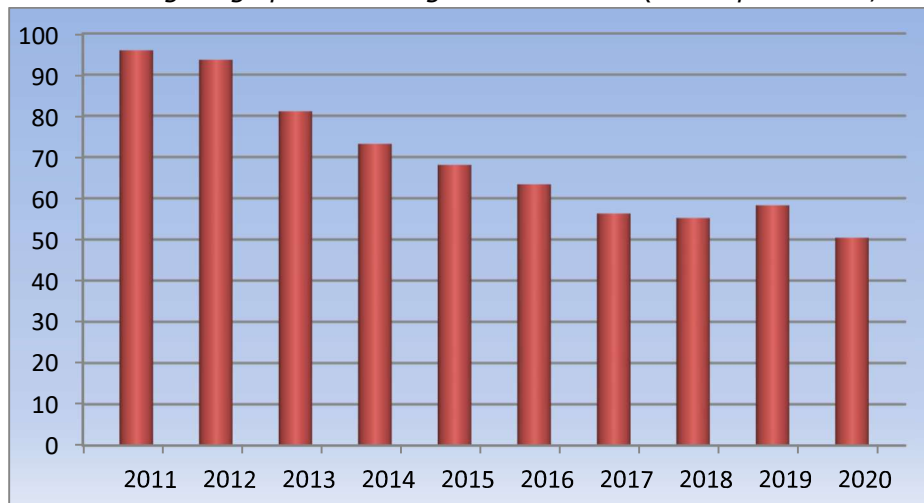
In deze bijlage informeren wij u over het onderzoek naar een mogelijke herfinanciering van onze leningenportefeuille. Daarbij gaan wij in op de effecten op zowel de lange als de korte termijn. Wij geven antwoord op de vraag of we de leningenportefeuille met de daaraan gekoppelde "hoge" rentes, kunnen herfinancieren om hiermee een rentevoordeel en daarmee een exploitatievoordeel te behalen.

Ontwikkeling leningenportefeuille

De kapitaalbehoefte van de gemeente Haaksbergen is de laatste 10 jaar afgenomen. In onderstaand overzicht wordt de ontwikkeling weergegeven van het totaal van onze langlopende leningen. Het totaal aan uitstaande langlopende leningen is de afgelopen 10 jaar bijna gehalveerd.

De verwachting is dat het totaal aan leningen zich de komende jaren stabiliseert of licht verder daalt. Dit is uiteraard erg afhankelijk van het wel of niet investeren in grote projecten zoals het Assink.

Ontwikkeling langlopende leningen 2011-2020 (stand per 31-12, bedragen x € 1 miljoen)

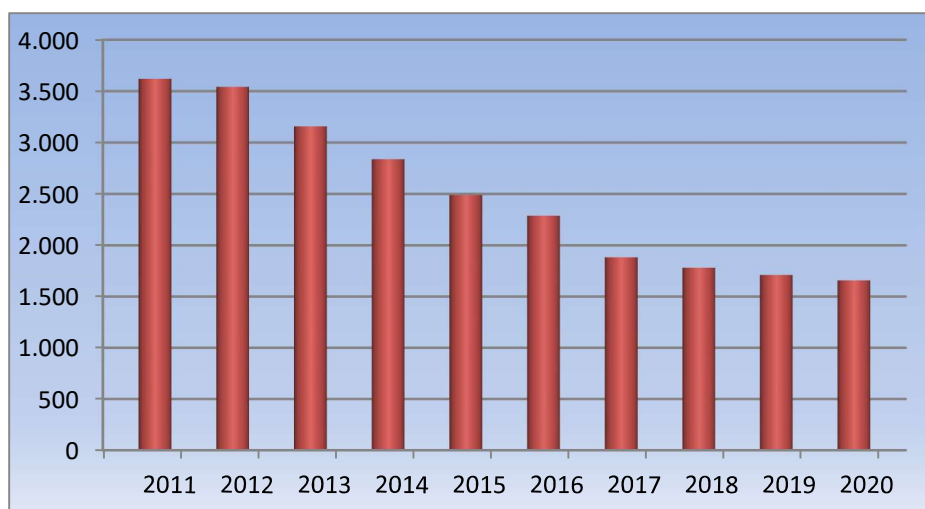

Uit bovenstaand overzicht blijkt dat het totaal aan langlopende leningen tussen 2011 en 2020 is gedaald van 95 miljoen naar 50 miljoen.

Ontwikkeling te betalen rente

In onderstaand overzicht wordt weergegeven hoeveel rente is betaald over onze langlopende leningen. De rente die we hebben betaald over onze langlopende leningen is de afgelopen 10 jaar met € 2,0 miljoen gedaald en zal vanaf 2021 nog eens met € 0,5 miljoen dalen vanwege de aflossing van een tweetal leningen. Dit betreffen de leningen 197 en 198 (zie onderstaande tabel met het overzicht van onze huidige leningenportefeuille).

Ontwikkeling langlopende leningen 2011-2020 (stand per 31-12, bedragen x € 1 miljoen)

Overzicht leningenportefeuille

Lening nr.	Oorspronkelijk bedrag	Naam bank	Soort lening	looptijd	rente %	restantbedrag per 1-1-2020	rente	aflossing	restantbedrag per 31-12-2020
188	6.000.000	BNG	fixe	2026	4,21%	6.000.000	252.600	0	6.000.000
189	26.882.363	BNG	L	2036	4,80%	15.233.339	709.650	896.079	14.337.260
197	12.000.000	NWB	fixe	2021	4,06%	12.000.000	487.200	0	12.000.000
198	4.000.000	BNG	fixe	2021	3,07%	4.000.000	122.800	0	4.000.000
304	7.000.000	NWB	fixe	2020	-0,11%	7.000.000	-5.550	7.000.000	0
305	5.000.000	BNG	fixe	2022	1,22%	5.000.000	60.750	0	5.000.000
306	5.000.000	BNG	fixe	2029	0,62%	5.000.000	30.950	0	5.000.000
307	4.000.000	BNG	fixe	2024	-0,16%	4.000.000	-6.400		4.000.000
Total rubriek a: geldleningen						58.233.339	1.652.000	7.896.079	50.337.260
174	260.000	BNG	L	2041	5,55%	101.300	5.397	4.600	96.700
Totaal rubriek b: doorgesluisde geldleningen						101.300	5.397	4.600	96.700
Totaal alle geldleningen						58.334.639	1.657.397	7.900.679	50.433.960

Momenteel hebben we nog negen langlopende leningen lopen. Hieronder staan de leningen opgesomd, waarbij telkens kort beschreven staat of een lening in aanmerking komt voor verder onderzoek in het kader van herfinanciering.

- Lening 188 en 189 hebben een hoog rentepercentage en een langere looptijd en komen in aanmerking voor nader onderzoek. In het volgende hoofdstuk gaan wij hier verder op in.
- Lening 197 en 198 worden in 2021 in zijn geheel afgelost. Ter dekking zal er een nieuwe lening worden afgesloten tegen de huidige kapitaalrente. Deze rente ligt momenteel ruim onder de 0,5%. Dit levert een structureel voordeel op. Dit voordeel is al meegenomen in de meerjarenbegroting vanaf 2021. Het oversluiten van de twee leningen geeft dus geen extra structurele ruimte binnen de begroting 2021. Binnenkort gaan we de rente van een deel van de nieuw af te sluiten lening alvast vastleggen. Als de nieuwe lening kan worden afgesloten tegen een rente die lager ligt dan 0,5%, levert het verschil daartussen wel een structureel voordeel op. Op het moment dat dit voordeel bekend wordt, nemen wij een wijziging mee in de berap.

- Lening 304 wordt dit jaar in zijn geheel afgelost. Op onze schatkistrekening beschikken we over voldoende liquide middelen om deze lening in zijn geheel te kunnen aflossen zonder dat we de lening hoeven te herfinancieren. Deze lening komt niet in aanmerking voor verder onderzoek.
- Lening 305 wordt in 2022 waarschijnlijk geherfinancierd. Dit is afhankelijk van de financieringsbehoefte in 2022. De rente van deze lening willen we in 2022 voor een langere periode vastzetten tegen een laag rentepercentage.
- Lening 306 en 307 hebben een laag rentepercentage.
- Leningnummer 174 is een lening die we hebben afgesloten voor Stichting Groot Scholtenhagen. We ontvangen jaarlijks van Stichting Groot Scholtenhagen exact hetzelfde bedrag als we voor deze lening dienen te betalen.

De vraag vanuit de raad richt zich op de twee leningnummers 188 en 189. Deze twee leningen zijn rond 2006 afgesloten. Bij lening 188 geldt een rente van 4,21% t/m 2026 en voor lening 189 is dat 4,8% rente met een restant looptijd t/m 2036. Bij lening 189 lossen we jaarlijks € 896.000 af, zodat de rentelast jaarlijks afneemt.

Mogelijkheden herfinanciering lening 188 en 189

Is het mogelijk om de leningen 188 en 189 over te sluiten tegen een lager rentepercentage om zo rentevoordelen te krijgen? Leningen die op de kapitaalmarkt worden afgesloten tegen een bepaalde rente en een bepaalde looptijd kunnen in principe niet tussentijds worden aangepast. Dit geldt zowel vanuit de bank als vanuit de tegenpartij. De enige uitzondering is dat beide partijen het eens zijn om af te wijken van de overeenkomst.

De twee leningen die het betreffen zijn beide bij de BNG Bank afgesloten. De bank wil de leningen wel herfinancieren, maar uiteraard tegen een agio (boeterente). Deze boeterente is grofweg gelijk aan de misgelopen rente voor de restant looptijd. Deze rente wordt vervolgens gekapitaliseerd. Dit houdt in dat we alle te betalen rente voor de resterende jaren ineens betalen met een korting. Deze korting betreft het feit dat we de rente eerder betalen dan is overeengekomen.

Offerte BNG Bank

De volgende offerte met drie opties hebben wij van de BNG ontvangen. De boeterente voor de twee leningen is afgerond € 7,4 miljoen.

Afkoop per 01-09-2020 laat het volgende beeld zien:

Lening	Einddatum	Restant lening	Lopende rente	Agio	Afkoopwaarde	Rente
188	16-10-2026	6.000.000	221.543	1.633.006	7.854.549	4,21
189	17-11-2036	14.561.280	32.288	5.794.071	20.387.639	4,8
		20.561.280	253.831	7.427.077	28.242.188	

Als het agio wordt afgelost (optie 1) of in de hoofdsom van de nieuwe lening wordt meegenomen (optie 2) wordt de rente voor 20 jaar lineair 0,20%.

Als wij een nieuwe 20-jarige lineaire lening van € 20.561.280 afsluiten met het agio in de coupon (= rente) van deze nieuwe lening, wordt de coupon indicatief 3,65%.

Bij een 25-jarige lineaire lening wordt het 3,10% respectievelijk 0,30%. Een rentevaste periode langer dan 25 jaar is geen reële optie.

Analyse van de offerte BNG Bank

In feite geeft de bank drie mogelijkheden weer, waarbij bij de mogelijkheden 1 en 2 de agio (boeterente) direct betaald of geherfinancierd wordt. Optie 3 gaat uit van middeling van de rente over de nieuwe looptijd. Bij optie 1 en 2 leidt de boeterente direct tot een effect in de exploitatie en daarmee in het eigen vermogen. Aangezien wij geen eigen vermogen hebben, vervallen optie 1 en 2 voor nader onderzoek.

1. Het agio (boeterente) van € 7,4 miljoen direct uit eigen liquide middelen betalen om vervolgens een lening met eenzelfde hoofdsom € 20,6 miljoen tegen de huidige kapitaalrente te kunnen afsluiten (voor 20 jaar 0,2% en voor 25 jaar tegen 0,3%).
2. De agio meenemen in een nieuwe lening. De nieuwe lening wordt in dat geval € 28,0 miljoen. De rente is dan ook voor 20 jaar 0,2% en voor 25 jaar tegen 0,3%.
3. Het agio meenemen in het nieuwe rentepercentage. De rente wordt in dat geval 3,65% bij 20 jaar en 3,1% bij 25 jaar (rentemiddeling). Deze optie werken wij hieronder nader uit.

Uitwerking optie 3

Als we het agio verdelen over de huidige restant looptijd zou de nieuwe rente gelijk zijn aan de rente die we nu ook betalen. Het 'echte' voordeel ontstaat dus uit het feit dat de bank de looptijd van de lening verlengt.

Als we niets doen en de huidige rente blijven betalen, kunnen we lening 188 in 2026 in zijn geheel boetevrij aflossen en vervolgens een nieuwe lening afsluiten tegen de dan geldende kapitaalrente. De rente voor deze nieuwe lening zal (naar verwachting) in dat geval een stuk lager zijn dan de 3,65% uit het voorstel van de BNG. Als we dit financieel doorrekenen komen we tot de volgende uitkomst:

Totaal effect omzetten leningen

Opties	Rente%	Totaal te betalen rente gehele looptijd
Offerte Bank	20 jaar lang 3,65%	8.764.764
In stand houden huidige situatie		
Bij rente 0,5% in 2026	0,5%	7.711.140
Bij rente 1% in 2026	1,0%	8.129.890
Bij rente 2% in 2026	2,0%	8.967.390

Het oversluiten naar 20 jaar vast levert op korte termijn een voordeel in de begroting op van bijna € 200.000 in 2021. Dit voordeel daalt ieder jaar en gaat vanaf 2026 over in een nadeel.

Over de gehele looptijd van 20 jaar gezien is er cumulatief een nadeel op de totale rentekosten van circa € 1,0 miljoen indien we de lening van 6 miljoen in 2026 kunnen oversluiten tegen 0,5% (rentevisie in onze begroting). Als de rente in 2026 1% zou zijn, is dit nadeel afgerond € 0,6 miljoen. Pas als de lening in 2026 tegen 2% wordt afgesloten, is er op de gehele looptijd gezien een voordeel van € 0,2 miljoen.

Oversluiten geeft dus op korte termijn een voordeel, maar op lange termijn een nadeel.

Daarbij hebben we nog geen rekening gehouden met een verwachte doorzetting van de dalende kapitaalbehoefte (omvang leningenportefeuille), waarbij het niet ondenkbaar is dat we in 2026 lening 188 gewoon kunnen aflossen zonder een nieuwe lening af te hoeven sluiten. In dat geval betalen we dus ook geen rente meer. Indien we gebruik maken van de offerte van de BNG lopen we een risico dat we nog 14 jaar lang 3,65% rente dienen te betalen over een lening die we niet nodig hebben. Dit levert ten opzichte van bovenstaande berekening een aanvullend nadeel van € 0,4 miljoen op over de totale looptijd.

Samenvatting

In de meerjarenbegroting is vanaf 2021 al rekening gehouden met een dalende rentelast (met circa € 0,5 miljoen) vanwege de herfinanciering van 2 van de 4 leningen die op dit moment een relatief hoog rentepercentage hebben (lening 197 en 198).

Het oversluiten van lening 188 en 189 levert alleen op korte termijn een voordeel, maar op lange termijn in totaliteit een nadeel waarmee we de financiële positie van de gemeente verslechteren. Bovendien zitten er, vanwege de variabelen met betrekking tot de kapitaalbehoefte en renteontwikkelingen, substantiële risico's aan het langer vastzetten van deze twee leningen. Dit speelt met name als de omvang van de leningenportefeuille verder daalt, zoals de afgelopen 10 jaren al het geval is. Zelfs al zouden we tot oversluiten overgaan, dan blijft de rente relatief hoog met 3,65% resp. 3,10% waaraan we dan ook nog eens langer vastzitten.

Conclusie

Wij adviseren om de leningen 188 en 189 niet over te sluiten naar een langere rentevaste periode omdat dit op lange termijn geen voordeel oplevert.